

Ungas erfarenheter av stöd och vägledning i Raseborg inom ramen för uppsökande ungdomsarbete

Lotta Larinen

Mastersarbete
Sociala området HYH
2018

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Sociala området, HYH
Identifikationsnummer:	17839
Författare:	Lotta Larinen
Arbetets namn:	Ungas erfarenheter av stöd och vägledning i Raseborg inom ramen för uppsökande ungdomsarbete
Handledare (Arcada):	Åsa Rosengren
Uppdragsgivare:	
<p>I denna studie vill skribenten lyfta fram ungas erfarenheter om kontakten till det uppsökande ungdomsarbetet i Raseborg. Studien är kvalitativ i sitt lag och den teoretiska referensramen utgår från det socialpedagogiska tankesättet med fokus på empowerment, delaktighet och socialt stöd. Data samlades in genom tre fokusgruppsintervjuer där informanterna var både flickor och pojkar, alla mellan 17-29 år. Informanterna var eller hade varit kunder hos uppsökande ungdomsarbete under de senaste 4 åren. Resultaten presenterades i tre teman; kontakten, arbetsformer, god praxis, med sex (6) underkategorier: den första träffen, kontinuiteten i kontakten, individuell handledning, kontaktmedel, brukarmedverkan. Data analyserades induktivt enligt innehållsanalys. Informanterna hade kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete via arbets- och näringsbyrån eller via studiehandledaren från olika läroverk och ansåg att det var bra att uppsökande ungdomsledaren var den som tog den första kontakten. Informanternas erfarenheter av stöd och vägledningen med uppsökande ungdomsledaren var positiva överlag och de ansåg att de hade fått hjälp på traven att lösa sina problem. Informanterna ansåg att den viktigaste vägledningen för dem har varit uppsökande ungdomsledarens lyssnande arbetssätt. Betydelsen av att bli sedd, hörd och bemött är på lång sikt en kvalitativ faktor i den ungas liv.</p>	
Nyckelord:	uppsökande ungdomsarbete, empowerment, delaktighet, brukarmedverkan, vägledning
Sidantal:	72
Språk:	svenska
Datum för godkännande:	12.12.2019

DEGREE THESIS

Arcada

Degree Programme: Social services (Masters)

Identification number: 17839

Author: Lotta Larinen

Title: Outreach youthwork in Raseborg and the youngsters experience of the service

Supervisor (Arcada): Åsa Rosengren

Commissioned by:

The aim of this study is to identify young peoples experiences of outreach youthwork in Raseborg. The nature of the study is qualitative. The theoretical framework focuses on empowerment, participation and social support. Data was collected through interviews conducted with three focus groups. The informants were both girls and boys aged 17- 29 and they are or had been clients of the outreach youthwork programme over the past 4 years. The results are presented in three themes; the contact, work models, good praxis and in six (6) under categories: the first meeting, continuity in the connection, individual guidance, connection expedient and participation. The data is analyzed by the method of Inductive Content Analysis. Most of the informants had been referred to the outreach youth-work programme through the Employment and Economic Development Office or via Counsellors from schools. The informants' experience of the support and guidance they received from the outreach youth-worker considered to have overall a positive effect, helping them to solve their problems. An important thing was that the outreach youth worker was the one to make the first attempt to contact the youngsters. One of the biggest effects identified was that the outreach youth workers were really listening to the young people and their concerns. The informants thought that the best guidance resulted from the active listening and feedback provided by the outreach youth-worker. The importance of the feeling of being noticed, heard and communicated with face to face were qualitative factors in improving the young peoples well being.

Keywords: outreach youthwork, empowerment, complicity, experience, connection expedient, guidance

Number of pages: 72

Language: swedish

Date of acceptance: 12.12.2019

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosionomi YAMK
Tunnistenumero:	17839
Tekijä:	Lotta Larinen
Työn nimi:	Nuorten kokemukset etsivä nuorisotyön tuesta ja ohjauksesta Raaseporissa
Työn ohjaaja (Arcada):	Åsa Rosengren
Toimeksiantaja:	
<p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena on nostaa esille nuorten kokemuksia yhteydestä etsivään nuorisotyöhön Raaseporissa. Tutkimus on laadultaan kvalitatiivinen. Teoreettisen viitekehyksen lähtökohtana on sosiaalipedagoginen ajattelutapa ja fokuksessa voimaantuminen, osallisuus ja sosiaalinen tuki. Tiedonkeruu toteutettiin kolmella fokusryhmähaastattelulla. Tiedonantajat ovat tai olivat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaina viimeisen 4 vuoden ajan. Tulokset esiteltiin kolmessa eri teemassa: kontaktissa, työmetodit, hyvät työmenetelmät ja kuudessa kategoriassa: ensimmäinen yhteys, yhteyden jatkuvuus, henkilökohtainen ohjaus, ohjeellinen opastus, yhteydenpitovälineet, yhteistyö.</p> <p>Kerätty tieto analysoitiin induktiivisesti sisällönanalyysin avuin. Useimmat tiedonantajat päätyivät nuorisotyön asiakkaiksi työ ja elinkeinotoimiston tai koulujen opinto ohjaajien kautta. Tiedonantajien mielestä hyvä asia oli, että etsivä nuorisotyöntekijä on se taho joka ensin ottaa yhteyttä nuoreen. Heidän kokemukset etsivän nuorisotyön tuesta ja opastuksesta olivat pääosin positiivisia ja he kokivat, että olivat saaneet apua pulmien ratkaisuun. Tärkein tuki nuorten mielestä oli, että etsivä nuorisotyöntekijä kuunteli nuorta. Merkityksellistä pidettiin nuorten kohtaamista, nähdyksi ja kuulluksi tulemistä joka vaikuttaa kvalitatiivisesti nuoren elämään.</p>	
Avainsanat:	etsivä nuorisotyö, voimaantuminen, osallisuus, kokemukset, ohjeellinen opastus, yhteistyö
Sivumäärä:	72
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	12.12.2019

INNEHÅLL

INLEDNING	8
BAKGRUND	11
Marginalisering bland unga	12
Nätverk för väglednings tjänster för unga	13
Lagar och reglering	14
Mobiliserande faktorer	16
Uppsökande ungdomsarbete – arbetsbild och metoder	18
Statistik	24
Tidigare forskning	28
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	30
TEORETISK REFERENSRAM	30
Empowerment och brukarmedverkan	31
Vem är utanför och enligt vem	34
METOD	35
Urval av informanter	37
Genomförande av fokusgruppsintervjuerna	38
Forskningsetik och etiska aspekter	39
Dataanalys	40
RESULTATREDOVISNING	42
Den första kontakten	43
Kontinuiteten i kontakten	45
Arbetsformer	47
Kommunikationsmedel	49
Brukarmedverkan	50
Avslutande DISKUSSION	52
Kritisk granskning	58

Källor

62

BILAGA 1 Anhållan om forskningslov

BILAGA 2 Inbjudan till intervju

BILAGA 3 Kutsu haastatteluun

BILAGA 4 Intervjuguide (sv)

BILAGA 5 Haastattelukysymykset (fi)

BILAGA 6 Exempel på hur huvudtema och kategorierna sammanställts enligt innehållsanalys

Figurer

Figur 1, de ungas huvudsakliga sysselsättning när de nåddes av uppsökande ungdomsledare 25

Figur 2, de ungas huvudsakliga sysselsättning när de nåddes av uppsökande ungdomsledare 26

Figur 3, huvudteman och kategorier indelade efter innehållsanalys

1 INLEDNING

Under senaste år har många diskussioner förts kring fostran, utbildning och nationalitet i Finland. Man oroar sig över att gemensamma moraluppfattningar i samhället verkar ha minskat, att det självcentrerade tankesättet ökat och intresset i samhällsfrågor minskat. För att bryta detta mönster har man lyft upp värderingsfrågor, koordinerat ungdomsarbetet, efterlyst nya tankar och modeller inom fostran samt grundat politiska program på medborgarinitiativ. (Hoikkala & Sell 2008 s. 21)

Dagens ungdomsarbete i Finland ser mångfasetterat ut. Med ungdomsarbete avses stöd till de ungas utveckling, självständighetsprocess och delaktighet i samhället. Genom ungdomsarbete och ungdomspolitik strävar staten och kommunerna att förbättra de ungas levnadsförhållanden och skapa förutsättningar för medborgarverksamhet för unga. (Undervisnings- och kulturministeriet. 2018a)

Olika stödfunktioner har byggts upp i samhället för att stödja unga genom olika livsskeden i syfte att försöka förhindra marginalisering. Ungdomsgårdar, chatttrum på nätet, ungdomsverkstäder och Navigatorer, Ohjaamon, är exempel på forum där unga möts av personer som stöder hen i olika livssituationer och kriser. Tanken med dessa plattformar är att försöka möta den unga i det verkliga livet, ute på fältet och naturligtvis även på de sociala medierna.

Syftet med uppsökande ungdomsarbetet är att försöka nå och stödja unga under 29 år som står utanför utbildnings och arbetsmarknaden eller som behöver hjälp för att nå de tjänster de behöver för att komma framåt i livet (Undervisnings- och kulturministeriet. 2018c). Uppsökande ungdomsarbete är en stödåtgärd ledd under ungdomslagen som ämnar möjliggöra att flera unga blir sedda och få den rätta hjälpen i rätt tid, skriver Alanen & Kotkavuori (2014 s. 13). Den uppsökande ungdomsledaren kontaktar ungdomen och erbjuder hen en frivillig kontakt och en sorts bollplank för den unga, om den unga personen själv är

villigt att ta emot det. (Ungdomslagen 21.12.2016/1285) Syftet är att stödja den unga i självständighetsutvecklingen, med målet att den unga i framtiden ska kunna placera sig i arbets- eller studielivet, skriver Alanen & Kotkavuori (2013 s. 81) Det är ofta fråga om individuell handledning, i frågor gällande t.ex. utbildning och arbetsliv samt livshantering i allmänhet.

Uppsökande ungdomsarbetet i Raseborg får cirka 80 anmälningar på unga som avbryter sina studier eller sin militärtjänst. Alla kontakt anmälningar leder ej dock till vidare åtgärder eller samarbete med den unga. Målet med träffarna är att identifiera det stöd och hjälpbehov den unga kan tänkas ha och genom ett socialpedagogiskt arbetssätt hänvisa till sådana tjänster och stödåtgärder som hen gagnas av.

Intresset för studien har vuxit sedan skribenten jobbat som uppsökande ungdomsledare i den tvåspråkiga kommunen Raseborg. Skribenten upplever att för många unga är uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster på orten för tillfället relativt okända. Arbetet kan vara till nytta för kommande uppsökande ungdomsledare som en lätt inblick i själva arbetsmodellen samt även för kommunen som ordnar och upprätthåller tjänsten.

Forskningsansatsen i studien är kvalitativ. Syftet är att undersöka unga personers upplevelser och erfarenheter av kontakten till uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster i Raseborg. Skribenten vill speciellt lyfta fram ungas tankar om vad som varit viktigt och värdefullt under vägledningsträffarna med den uppsökande ungdomsledaren.

Fokusgruppsintervjuer inom beteendevetenskaplig forskning används när man vill studera attityder, värderingar och komplexa fenomen som uppstår i social interaktion. Fokusgrupper har alltså använts, och visats sig fungera väl, då det gäller forskning om känsliga ämnen. Den kan ge en röst åt marginaliserade grupper och genom grupp samtalen få fram människors uppfattning och åsikter om ämnen som är komplexa och svåra för en lekman att förstå skriver Ahrne & Svensson (2011 s. 56 - 57) Skribenten har valt att använda sig av

fokusgruppsintervjuer som kvalitativ materialinsamlingsmetod där 10 stycken unga som varit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete i Raseborg kallas in.

Den insamlade data analyseras med hjälp av innehållsanalys. Målet med den är att följa med studiens syfte och fortlöpande ställa analysen i relation till avsikten med studien. I analysen vill forskaren lyfta fram hur målgruppen kollektivt och gemensamt förstår det ämne som diskuterades under intervjuerna och det är själva diskussionerna som är föremålet för analysen (Dahlin -Ivanoff & Holmgren 2017 s. 70 - 72)

Nyckelord i arbetet är uppsökande ungdomsarbete, empowerment, delaktighet, upplevelser, vägledning och brukarmedverkan.

I denna studie diskuterar skribenten om uppsökande ungdomsarbete och den uppsökande ungdomsledaren. Med uppsökande ungdomsarbete menar man den uppbyggda verksamheten som innefattar bland annat lagar och arbetsmodeller. Med uppsökande ungdomsledare menar man den fysiska människan, ledaren, som kommer i kontakt med unga. I studien diskuterar skribenten om unga och menar då personer under 29 år som enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285 3§) definieras som en ung person. Ibland talar skribenten om den unga och ibland om klienten och menar här samma sak.

2 BAKGRUND

Med ungdomsarbete avses stöd till de ungas utveckling, självständighetsprocess och delaktighet i samhället. Genom ungdomsarbete och ungdomspolitik strävar staten och kommunerna att förbättra de ungas levnadsförhållanden och skapa förutsättningar för medborgarverksamhet för unga. Undervisnings- och kulturministeriet stödjer kommunernas och organisationernas ungdomsarbete och utvecklingen av den med statsandelar eller

statsunderstöd. Genom sin verksamhet vill ministeriet också främja deltagandet och delaktigheten bland unga. (Undervisnings- och kulturministeriet. 2018a)

I Lösningar för Finland, det strategiska programmet för Statsminister Juha Sipiläs (Statsrådet 2018 s. 16 - 17) regering, beskrivs mål för kompetens och utbildning och att man via dem på lång sikt vill skapa ett land där hen hela tiden lära sig någonting nytt och därmed stöder förnyelsen av det finländska samhället och jämlika möjligheter. Under denna regeringsperiod är målet att modernisera lärande miljöerna och ny pedagogik lyftas fram. Man önskar även att växelverkan mellan utbildning och arbetsliv skall öka och kvaliteten och effekten av forskning och innovationer skall stiga. Ett mål är även att de unga snabbare skall ha möjlighet att komma ut i arbetslivet, studiegången görs så smidig som möjligt såväl inom som mellan utbildnings stadierna.

2.1 Marginalisering bland unga

Det uppsökande ungdomsarbetet ämnar nå och stödja unga under 29 år som står utanför just utbildnings- och arbetsmarknaden eller som behöver hjälp för att nå de tjänster de behöver för att komma framåt i livet (Undervisnings- och kulturministeriet. 2018c). Uppsökande ungdomsledarens uppgift är att identifiera unga som ligger i riskzonen för att marginaliseras och skall ses som ett stöd för tillväxt och fostran samt fungera som en tolk för den unga och deras levnadsförhållanden. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 6 - 7)

Meningen med uppsökande ungdomsarbete och kontakten mellan en uppsökande ungdomsledare och den unga är att stärka den ungas delaktighet i närgemenskapen, olika kulturer och samhället i allmänhet. Enligt de yrkesetiska anvisningarna för uppsökande ungdomsarbete är syftet att varje ung person ska hitta sin plats som individ och samhällsmedlem i överensstämmelse med sina egna resurser och sitt eget synsätt. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 6 - 7)

I Finland har man koncentrerat sig ganska långt på två olika aspekter då det gäller de ungas marginalisering; dels genom att titta på arbete och arbetslöshet och dels på utbildning. De unga som löper risk eller faller utanför arbetsmarknaden knyter ofta an ett långvarigt ekonomisk band till befintliga stödtjänster konstaterar Suutari (2002 s. 105 - 107) och fortsätter; det förebyggande arbetet och det sociala stödet är ytterst viktigt för den ungas integrering i samhället skall lyckas. Förebyggande arbete stöder både på det psykiska och fysiska planet och förebygger även stress då problemen hopar sig.

Man kan dock inte utesluta endast brist på arbete som en orsak till de ungas marginalisering. I dagens läge är utbildning och arbete inte en säkerhet för integration i samhället. Det betyder att bakom marginaliseringen finns flera olika faktorer. Den ungas sociala kontakter har man även glänt på en aning. Man vet att de unga knyter sig an till samhället genom sociala kontakter redan från skolåldern och familjen och att denna anknytning spelar en stor roll för hur den ungas moral och tankevärld utvecklas. Denna utveckling ligger sedan till grund för hur hen sedan anammar sig till framtida arbete, skolning och till andra delar av livet. (Suutari 2002 s. 105 - 107)

3 NÄTVERK FÖR VÄGLEDNINGS TJÄNSTER FÖR UNGA

I detta kapitel behandlas delar av Lösningar för Finland, det strategiska programmet för Statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015 (Statsrådet 2018), lagar och reglering som gäller uppsökande ungdomsarbete, mobiliserande faktorer inom socialpolitiken, den uppsökande ungdomsledarens arbetsbild och-modeller samt tidigare forskning som tangerar unga och det uppsökande ungdomsarbetet.

Ungdomsarbetet i Finland styrs i första hand av ungdomslagen och dess principer. Förutom detta tillämpas de yrkesetiska anvisningarna för ungdomsarbete (Allians rf och Ungdoms- och

Idrotts Sektorns experter rf) som är avsedda för yrkespersoner inom ungdomsarbete som har utbildning i branschen och som arbetar i en kommun, en organisation eller inom den privata sektorn. Kommunerna beslutar själva om de ordnar uppsökande ungdomsarbete. Numera täcker verksamheten nästan hela Finland. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 6)

3.1 Lagar och reglering

Enligt UKM (Undervisnings- och kulturministeriet. 2018b) är ungdomslagets syfte att stödja verkställandet av den ungas deltagande i olika former. Skyldigheten att främja ungas delaktighet gäller inte endast kommunerna, utan även statsförvaltningen och all verksamhet som stöds av staten.

Barns och ungas delaktighet ingår som ett tvärsnittligt tema i det nationella handlingsprogrammet för 2015–2017 som gäller internationella partnerskapsprogrammet för öppen förvaltning (OGP). Målet är att göra barn och unga delaktiga i lagberedningen, att utbilda tjänstemän kring hörandet av olika åldersgrupper och att inleda försöksprojekt. (Finansministeriet. 2018b) Barn och unga skall bli hörda och delta i många olika nivåer och man behöver fundera vilken aktörsroll de unga ges. Delaktighet genom att ge unga möjligheten att påverka olika resultat. Det handlar om att ge information om ärenden som berör dem samt frågor om deras åsikter. Att lyssna till deras synpunkter samt uppmuntra dem om att föra fram egna åsikterna. (Finansministeriet. 2018a)

Enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall varje kommun i Finland ha ett nätverk för vägledning och tjänster för unga. Syftet med ungdomslagen är att stödja de ungas utveckling och självständighetsprocess, främja ett aktivt medborgarskap och stärka de ungas sociala identitet samt förbättra de ungas uppväxt- och levnadsvillkor. Meningen är att stöda unga i att inleda exempelvis studier och komma in på arbetsmarknaden. Syftet skall uppnås med

utgångspunkt i gemenskap, solidaritet, likställdhet och jämlikhet, kulturell mångfald och internationalism, sunda levnadsvanor samt respekt för miljön och livet.

I Handboken för uppsökande ungdomsarbete (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 10) räknas upp följande punkter som viktiga mål för ungdomsarbetet:

- Stödja den ungas utveckling, självständighetsprocess och gemenskapskänsla.
- Stödja de unga i fritidssysselsättningar och verksamhet i det civila samhället.
- Förbättra de ungas uppväxt och levnadsvillkor.
- Stödja de ungas deltagande i olika former samt möjligheter att påverka i samhället.

Samhälls- och ungdomsgaranti

Enligt statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram 29.5.2015 (Statsrådet 2018 s. 16 - 19) skall ungdomsgarantin ändra riktning mot en kollektiv garanti. Samarbetet mellan den offentliga, privata och tredje sektorn skall fördjupas för att stöda den unga i olika livsskederna. Hens livskompetens och möjlighet till sysselsättning skall stödjas genom att social- och hälsovårdstjänsterna stärks som en del av ungdomsgarantin. Man vill stärka det uppsökande ungdomsarbetet, arbetsverksamheten samt mentalvårdstjänster för den unga.

Ett av regeringens spetsprogram är även att arbets- förvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen. Alla personer som klarat grundskolan skall garanteras en utbildnings-, arbets-, eller rehabiliteringsplats. Ett mål är även att de unga snabbare skall ha möjlighet att komma ut i arbetslivet, studiegången görs så smidig som möjligt såväl inom som mellan utbildnings stadierna.

Samhällsgarantin för unga omfattar alla medborgare som inte fyllt 25 år samt under 30 år gamla arbetslösa unga som utexaminerats de 12 senaste månaderna och som anmält sig som arbetssökande hos en TE-byrå. Ungdomsgarantin gäller unga oberoende av om de genomgått yrkesutbildning eller ej. Syftet med ungdomsgarantin är att;

- främja placeringen i utbildning och på arbetsmarknaden
- förebygga förlängd arbetslöshet
- förebygga marginalisering.

Ungdomsgarantin innebär inom arbets- och näringsbyrån att TE-tjänsterna i Finland erbjuder den unga tjänster eller åtgärder senast inom tre månader från att jobbsökningen inleddes för att förbättra den ungas möjligheter att klara sig på arbetsmarknaden och hitta jobb. (Arbets- och näringsbyrån 2018)

3.2 Mobiliserande faktorer

Inom Socialpolitiken finns bland annat två mobiliserande funktioner vilka kommer till uttryck i två begrepp; aktivering och empowerment. Aktiveringen innebär de formella målsättningarna att integrera personer som lever på ekonomiska bidrag från det offentliga. Det finns olika aktiveringsprojekt där arbetsträning oftast är ett väsentligt inslag. Socialpedagogik kan sägas vara en mellanform mellan allmän pedagogik och socialt arbete. Madsen (2006 s. 11 - 12) menar att empowerment ger uttryck för socialarbetarens eller vägledarens professionella intentioner att överföra makt till människor i underprivilegerade livssituationer. Socialpedagogik kan vara mötesplatsen mellan pedagogiska begrepp och teorier och socialt arbete, skriver i sin tur Cederlund & Berglund (2017 s. 7).

Aktivering och mångsidigt stöd

Sysselsättning för personer i svag ställning på arbetsmarknaden erbjuds av sysselsättnings sektorns olika utbildnings-, rehabiliterings- och arbets orienterings tjänster som ingår i eller kompletterar basservicen som stöder övergången till utbildning och anställning. Tjänsterna byggs upp enligt lokala behov, traditioner och arbetssätt. Sektorn har som mål att genom professionellt och branschövergripande samarbete stärka möjligheterna till sysselsättning för personer i svag ställning på arbetsmarknaden. (Välimaa et al. 2012 s. 5)

Tjänster som upprätthåller arbets- och funktionsförmågan och förbättrar sysselsättningsförutsättningarna kan vara t.ex.; arbetspraktik, arbetslivsträning, arbetsprövning, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, individuell träning och startträning för att nämna några (Välimaa et al. 2012 s. 26 - 27). Med hjälp av tjänsterna främjar sektorn en jämlik integration i arbetslivet där tankesättet är att alla människor har rätt till arbete och att skaffa sin utkomst genom fritt valt arbete.

Mänsklig interaktion, respektfullt bemötande och ömsesidig högaktning ligger i grund för den förtroendefulla relationen som har en stor betydelse för ett framgångsrikt arbete. Man jobbar utifrån klientens och/eller deltagarens egna förutsättningar och styrkor och försöker ordna verksamheten flexibelt och individuellt. Klienterna deltar som jämbördiga aktörer i planeringen, genomförande och utvärderingen av sin verksamhet. (Välimaa et al. 2012 s. 5)

Arbets- och näringsbyrån, även kallad TE byrån, erbjuder tjänster som främjar sysselsättningen. Inom tre månader skall TE-byrån bland annat erbjuda den unga (under 25 år utan yrkesutbildning eller 25-29 år gammal nyutexaminerad) arbetssökande :

- jobb
- utbildning
- arbetsprövning
- jobbsökarträning
- startpeng
- lönesubventionerat arbete
- yrkesvals- och karriärplanering tjänster

Om arbetslösheten förlängs erbjuder TE-byrån aktivt tjänster under hela arbetslöshetstiden. Ungdomsgarantin förutsätter också egen aktivitet av den unga. En ung person under 25 år utan utbildning skall till exempel söka utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter även om man deltar i arbetsprövning eller annan service. Om man inte följer

upp kraven råkar man ut för sanktioner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. (Arbets- och näringsbyrån 2018)

Ungdomsverkstäder

Ungdomsverkstäderna finns till för dem som för tillfället inte studerar, arbetar eller sysselsätter sig på annat sätt. Verkstadsverksamheten grundar sig på en gemenskap där man med hjälp av arbete, arbetshandledning och individuell handledning stöder individens förmåga att söka sig till en utbildning eller ett arbete. I verkstaden jobbar en handledare som stödjer den unga i frågor kring utbildning, arbetsliv och livskompetens. Till en verkstad kan man söka sig genom den egna ortens TE-byrå, socialbyrå eller Navigator. För den som kommer till verkstaden görs det upp en aktiveringsplan med tydliga mål och syfte tillsammans med handledarna. Verkstadsverksamhet för unga ordnas bland annat av kommuner, föreningar och stiftelser och finns i över 90 procent av kommunerna i Finland på båda inhemska språken. (Välímáa et al. 2012 s. 17) De första ungdomsverkstäderna i Finland grundades redan 1983. Redan då pratade man om teman som är bekanta i dagens verksamhet, det vill säga; att hamna utanför studier, unga som avbryter sin yrkesexamen samt olika problem för den unga i anknytning till livshantering. (Välímáa et al. 2012 s. 9)

3.3 Uppsökande ungdomsarbete – arbetsbild och metoder

Puuronen (2014 s. 24) definierar det uppsökande ungdomsarbetet enligt följande; 1) Kontakterna från uppsökande ungdomsverksamheten riktas till sådana målgrupper som är svåra att nå på annat sätt. 2) Den egentliga hjälpen bör vara lättillgänglig och sådan att man inte kan erbjuda den på annat sätt. 3) Arbetet utförs i sådan miljö och i ett sådant sammanhang som den uppsökande ungdomsledaren inte kan kontrollera.

Uppsökande ungdomsarbete har utförts på många olika sätt genom tiderna bland folkgrupper som lever i marginalerna. I offentliga sammanhang pratar man oftast om marginaliserade personer eller personer som är i risk för att bli marginaliserade. Gemensamt för olika sorts

uppsökande arbete är att det byggts upp kring principen att man för servicen till dem (individer) som eventuellt nyttjas av olika stödfunktioner men som av en eller annan orsak inte kan söka upp eller hitta det själv. Arbetsbilden har lång historia ända tillbaka till 1800-talet då personer inom Frälsningsarmén sökte upp folk ur slummen i större städer. I Finland har man gjort uppsökande arbete sedan 1960 talet, då den uppsökande ungdomsledaren även tog sig ut från kontoren till gatorna för att träffa folk som kunde behöva stöd av något slag. Norge var föregångare av denna modell under 70- och 80- talet och kom att ha betydelse för att arbetsmodellen även utvecklades och befästes i Finland. Idag utförs uppsökande ungdomsarbete både ute på fältet och även i en mera strukturerad form. (Puuronen 2014 s. 13)

Grundprincipen för uppsökande ungdomsarbete i dagens Finland är fortfarande att föra social och hälsovårdstjänsterna till målgruppens egen omgivning. Man strävar att nå ungdomar mellan 16-29 åringar som av olika orsaker lever utanför samhällets gränser. Det uppsökande ungdomsarbetet är alltid gratis för den unga. Man arbetar med förebyggande metoder bland unga som är i behov av korrigerande tjänster.

Det uppsökande ungdomsarbetet är inte begränsad till en viss fysisk miljö utan arbetet utförs i den ungas egen miljö. Det betyder att ibland måste uppsökande ungdomsledaren söka ut sig på fältet för att ta kontakt med den unga och dels ledsagar hen den unga till olika ämbeten och tjänster.

Den uppsökande ungdomsledaren har även som syfte att synliggöra brister i servicesystem och luckor i samhällets stödnätverk där unga kan falla igenom. Uppsökande ungdomsarbete är med och producerar information om de ungas levnadsförhållanden och aktuella fenomen. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 22 - 23)

Som uppsökande ungdomsledare försöker man nå ut till unga som står utanför servicesystemet eller de som trots allt får stödtjänster behöver mer individuell handledning och någon som står på deras sida när problemen hopar sig. Arbetet ligger på gränsen mellan ungdomsarbete och social handledning och är stundvis mycket intensivt. I centrum för arbetet

ligger den unga själv, han eller hon fattar med stöd av sakkunnig egna beslut om sitt liv. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 23 - 25)

Enligt samhälls- och ungdomsgarantin (Arbets – och näringsbyrå 2018) samt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall den uppsökande ungdomsledaren få en anmälan på en ung person under 25 år som antingen avbryter sina studier eller militärtjänst eller civiltjänstgöring.

Enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall de ungas person- och kontaktuppgifter överlämnas till den egna kommunens uppsökande ungdomsarbete. Anmälan fås över personer som;

- inte efter grundskolan har erhållit en studieplats.
- personer under 25 år som avbrutit sina studier på en andra stadiets utbildning
- personer som avbryter sin militär eller civiltjänst.

Enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall även försvarsmakten eller civiltjänstcentralen lämna ut uppgifter om unga som befrias från sin värnplikts- eller civiltjänstgöring pga. tjänst oduglighet eller de som avbryter sin tjänstgöring på grund av andra orsaker, till den ungas egen kommuns uppsökande ungdomsarbete. TimeOut!Aikalisä!Elämä raiteilleen -modellen har tagits i bruk i hela landet och verkar i 300 kommuner i Finland och fungerar som en stödfunktion för unga personer som väljer att avbryta sin militär eller civiltjänstgöring. (Institutet för hälsa och välfärd 2018)

En ung person kan även själv direkt ta kontakt till uppsökande ungdomsledaren vid behov. Man har även försökt sänka tröskeln för kontakt tagandet genom att synas på fält där unga rör sig och marknadsföra sig på så många olika arenor som möjligt. Den unga kan kontakta uppsökande ungdomsarbetet via elektroniska kontaktsystem som Tajua Mut och Vältämisen koodi i de kommuner där dessa används. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 29)

Uppsökande ungdomsledarens arbetsbild

Det uppsökande ungdomsarbetet strävar efter att påverka på olika nivåer – individer, grupper, det omgivande samhället och i de ungas levnadsförhållanden. Ett övergripande mål för ungdomsarbetet är att nå en social förstärkning hos den unga och stärka självkänsla, självrespekt och kommunikativ och social kompetens. Uppsökande ungdomsarbete handlar i stor grad om att ge individuell handledning, arbeta på fältet där de unga finns samt i multiprofessionella team. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 30 - 31) Puuronen (2014) konstaterar att uppsökande ungdomsarbetet sänker tröskeln för att erbjuda tjänster för unga hos olika samarbetspartners. I mångprofessionellt samarbete betyder detta att olika myndigheter kan be uppsökande ungdomsarbete om hjälp för att nå vissa unga samt även vice versa. Ifall det uppsökande ungdomsarbetet kommer i kontakt med den unga kan hen vägleda denne lättillgängligt till behövliga tjänster. (Puuronen 2014 s. 45)

Puuronen (2014 s. 25) beskriver den professionella uppsökande ungdomsledaren som ett redskap eller vägvisare. Den uppsökande ungdomsledaren är en trygg vuxen kontakt som tar i beaktande den ungas välbefinnande i sin helhet och finns till som ett stöd under olika livsområden/situationer. Man försöker hjälpa den unga att anpassa sitt liv till samhällets olika förväntningar men på ett sätt som ändå inte åsidosätter den ungas egna sätt att leva. Den ungas skall bli accepterad för det han eller hon är.

Arbetsmetod för uppsökande ungdomsarbete

Som arbetsmetod gäller det att bli bekant med den unga, bygga upp ett förtroende och forma en helhetsbild av den ungas situation via samtal. Samtalen förs med individuella möten och i smågruppsverksamhet. För att sänka tröskeln kan man utnyttja olika aktiviteter. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 30)

Arbetet kan kallas "vägglost" och den uppsökande ungdomsledaren rör sig i olika utrymmen inom olika tjänster i olika nätverk och utför både individuellt handledningsarbete och mångprofessionellt samarbete. Uppsökande ungdomsledaren är inte bunden till ett särskilt

utrymme eller handlingssätt. Man rör sig på den ungas område, t.ex. bilresor erbjuder ett fysiskt och socialt utrymme som skapar en naturlig och avslappnad situation för växelverkan. Man söker kontakt med gatuarbete och kan komma överens om ett möte på en offentlig plats, till exempel på ett kafé, ett bibliotek, en aula i en skola, en servicestation eller en bank. Användningen av datanät är både en arbetsmetod och en plats där man arbetar inom uppsökande ungdomsarbete. De viktigaste verktygen är telefonsamtal, sms och Facebook. Mötesplatserna konkretiserar arbetssättets "informella karaktär". (Puuronen 2014 s. 29 - 30)

Som huvuduppgifter för den uppsökande ungdomsledaren räknar Puuronen (2014 s. 25) upp följande;

- Söka upp och hitta dem som behöver hjälp
- Knyta kontakter och bygga upp ett förtroende
- Kartlägga den ungas situation
- Utredda vilka tjänster som behövs
- Motivera, stödja och handleda till service
- Stärka den unga att använda sina egna resurser
- Lära hur man utnyttjar service man är berättigad till
- Följa upp
- Avstå från och avsluta arbetet
- Sköta om sin egen kompetens

Arbetsprocessen i ett möte mellan den uppsökande ungdomsledaren och en ungdom kan enligt Puuronen (2014 s. 34) ses utifrån följande skeden: kontakt, motivering, arbete, omtanke och avslutning. Fokus ligger i att skapa en förtroendefull kontakt till den unga, kartlägga hens styrkor och möjligheter och uppmuntra henne att hitta sin egen motivation.

I processen är uppsökande ungdomsledaren varken en kompis eller en auktoritet. Det gäller att bygga upp en arbetsroll där man kan fritt prata om berättelser i sitt eget liv för att skapa en mer familjär stämning i en träff och på det sättet få igång en diskussion med den unga. Man

förbinder sig till den ungas situation utan att ändå ge efter för sin personlighet men den unga ska kunna se att uppsökande ungdomsledaren arbetar för hennes sak. (Puuronen 2014 s. 29 - 30). Ett exempel på vägledningsprocessen kan se ut enligt följande;

1. Kontakt- Den unga själv, hens anhöriga eller vänner eller myndigheter kontaktar och anmäler ett stödbehov.
2. Närhet- Den unga kontaktas så fort som möjligt via olika kanaler. Försöken att nå den unga fortsätter till hen fyller 29 år eller anmälaren drar tillbaka sin anmälan.
3. Arbete : Samarbetet med den unga utförs med hjälp av de uppgifter som den unga uppger och med sikte på de mål hen har.
4. Hänvisning till tjänster – Den unga hänvisas till de tjänster eller den verksamhet hen har nytta av. (Vid behov ledsagas hen av uppsökande ungdomsarbetaren)
5. Avslutande av samarbetet : Processen avslutas tillsammans med den unga.
(Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 37)

Den uppsökande ungdomsledarens värderingar och etiska principer styr kontakten med den unga och kännetecknas enligt följande punkter;

- Frivillighet och självbestämmanderätt
- Den unga i centrum
- Respekt
- Vid den ungas sida
- Tillgänglighet
- Förtroendet
- Holistiskt synsätt
- Multiprofessionellt samarbete

(Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 8 - 9)

Puuronen (2014 s. 37 - 39) sammanfattar uppsökande ungdomsledarens fem huvud stödformer som : materiellt stöd, socialt stöd, praktiskt inriktat stöd, informations och utvärderingsstöd. Det materiella stödet kan handla om att hjälpa unga att nå sådana

välfärdsförmåner som de har rätt till men som de ännu inte fått eller känner till om, t.ex. genom att gå till Arbetskraftsbyrån tillsammans. Det sociala stödet handlar om träffarna/diskussioner och olika aktiviteter tillsammans, t.ex. smågruppsverksamhet eller ett besök till ett café eller hobbyverksamhet. Det emotionella stödet ges genom att lyssna och undersöka den ungas upplevelser om sin egen situation och av den informationen göra upp en kartläggning av hans situation. Det instrumentella stödet handlar om rollmodell funktionen där den uppsökande ungdomsledaren t.ex. genomför en fiktiv arbetsintervju tillsammans med den unga, hjälper till med att söka bostad, visar hur man betalar räkningar, köper eller lagar mat och skapar rutiner för att stiga upp på morgonen. Information stödet handlar om att man genom diskussioner och samarbete försöker lösa mer eller mindre utmanande all dagliga problem. Genom diskussion, problemlösning och reflektion kan man skapa informella lärandeprocesser hos den unga som sedan ökar hans kompetensgrund. Stöd gällande utvärdering ger man dels genom diskussioner om vad den unga skulle vilja göra i fortsättningen (studier eller jobb), utmana hen i att tänka kritiskt samt även fantisera om framtida planer.Handlednings- eller vägledningsprocessen, oberoende av dess längd, lämnar enligt Puuronen ett "förebyggande spår" hos den unga. Betydelsen av att bli sedd, hörd och bemött är på lång sikt en kvalitativ faktor med tanke på den ungas liv.

3.4 Statistik

Enligt undervisnings- och kulturministeriets rapport om det uppsökande ungdomsarbetet 2017 (Bamming & Walldén 2017 s. 8ff) är samarbetet mellan den unga och den uppsökande ungdomsledaren ofta en direkt kontakt eller en förfrågan om kontakttagande som kommer från något håll i servicenätverket. År 2017 var uppsökande ungdomsarbete i kontakt med 26 420 unga i Finland. I rapporten pratar man om nådda unga, vilket betyder de unga som haft en mer individuell och privat kontakt med uppsökande ungdomsledaren och där man eventuellt gått igenom den ungas livssituation och stödbehov. Detta betyder att den uppsökande ungdomsledaren guidar den unga till olika stöd- och hjälp nätverk. En åtgärd kan även betyda handledning, vägledning eller stöd och motivering i planering av framtiden. Av de nådda unga

(18 238) var c. 13 400 (73,5%) i olika åtgärder och cirka 4300 unga (23,4%) väntade i slutet av året på komma till en åtgärd.

Om kontaktförfrågan kommer från en myndighet kan det hända att den unga ej svarar och då kan tröskeln att kontaktas via uppsökande ungdomsarbete vara lägre. Fastän den unga svarat på en kontakt betyder det inte att samarbetet fortsätter. Endast en liten del av de nådda unga vägrade inleda ett samarbete överhuvudtaget. (2,9%). (Bamming & Walldén 2017 s. 9)

De nådda ungas antal växte ända fram till år 2015 och efter det har uppsökande ungdomsarbetets roll i olika servicenätverk fått en starkare roll. Å 2013 fanns det uppsökande ungdomsarbetet i nästan alla kommuner i Finland och den första utveckling och expanderingsfasen var över. Enligt rapporten jobbade 626 personer som uppsökande ungdomsledare år 2017. I den siffran är inräknad alla tjänste-, moderskaps- och studieledighet vikariat. Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) understödde uppsökande ungdomsarbete första gången år 2008. Då tilldelade man 2,5 miljoner euro från statliga medel till att anställa uppsökande ungdomsledare vars arbete tangerade verkstadsverksamhet. År 2017 var understödet c. 12,6 miljoner euro och år 2018 c.12,7 miljoner euro. (Bamming, & Walldén 2017 s. 8 - 9)

År 2017 var de nådda ungas antal lite färre än året innan. Det uppsökande ungdomsarbetet nådde mest unga i åldern 16-25 åringar, hela 90 % i hela landet. Unga mellan 21-25 åringar har stigit under de senaste åren men däremot har de äldre ålderskategorierna på nådda unga minskat. Enligt rapporten har de nådda över 20 åringarna allt fler avlagda yrkesutbildningar och de bor självständigt. I Norra och östra Finland samt Lappland är de nådda unga en aningen yngre jämfört med annanstans i landet. (Bamming & Walldén 2017 s. 8ff)

Nådda unga i Nyland och Raseborg

I Nyland ligger invånarantalet år 2017 på 1 638 293 personer. Av dem var 287 774 personer mellan 15-28 år gamla. Totalt nådde det uppsökande ungdomsarbetet år 2017 3381 stycken

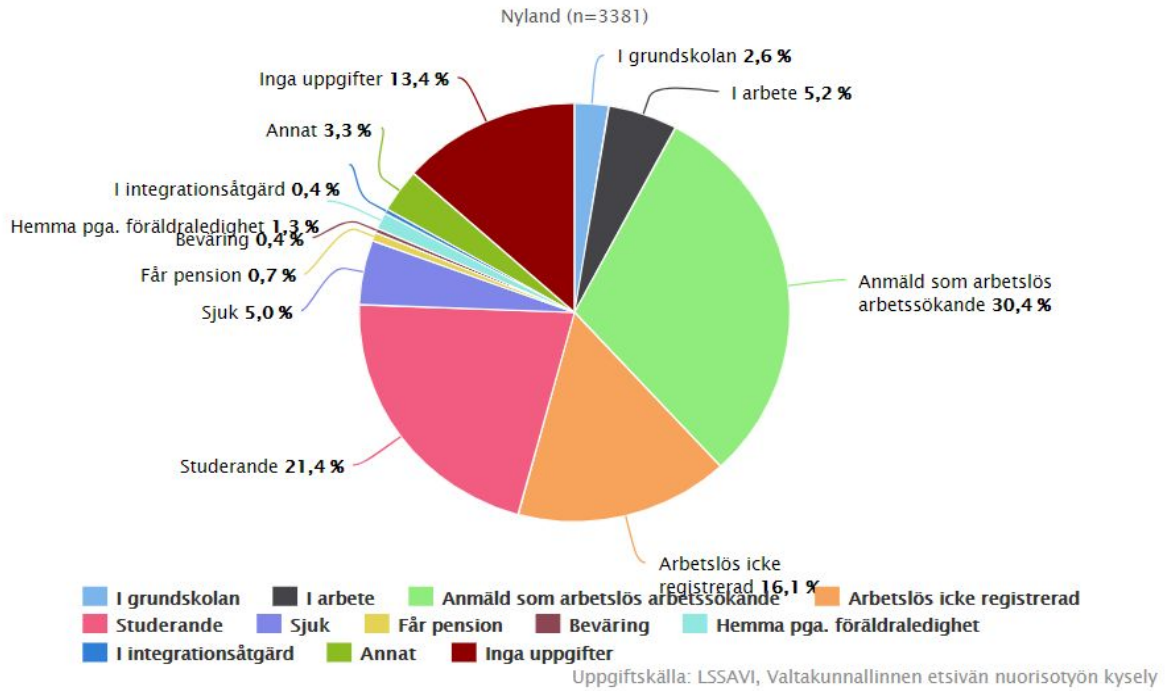
unga. I Raseborg är invånarantalet år 2017 28077 personer, av vilka 3910 st. är mellan 15-28 år gamla eller 13,9 % av invånarantalet.

Under 2017 fick uppsökande ungdomsarbetet i Raseborg totalt 87 anmälningar på unga och av dessa nåddes 46 stycken. För att ge en jämförelse mellan vissa mindre och större kommuner i Nyland kan man se att antalet unga utanför ökar ju större kommunen invånarmässigt är; Ingå 32 st., Hangö 53 st., Raseborg 225 st., Kyrkslätt 261 st., Esbo 1845 st., Helsingfors 4545 st. (Regionförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018b)

Nedan presenteras två bilder som visar de ungas huvudsakliga sysselsättning då de nåddes av uppsökande ungdomsarbete. Den första bilden visar Nyland där det enligt statistiken fanns uppskattningsvis 12 422 st. 15-28 åringar år 2017 utanför arbete eller studieliv på grund av olika orsaker. De tre huvudsakliga sysslor för unga då de nåddes av uppsökande ungdomsledaren var; 1) 30,4% anmälda som arbetssökande vid TE-Byrån, 2) 16,1% utan arbete ej anmälda arbetssökande och 3) 21,4% studerande.

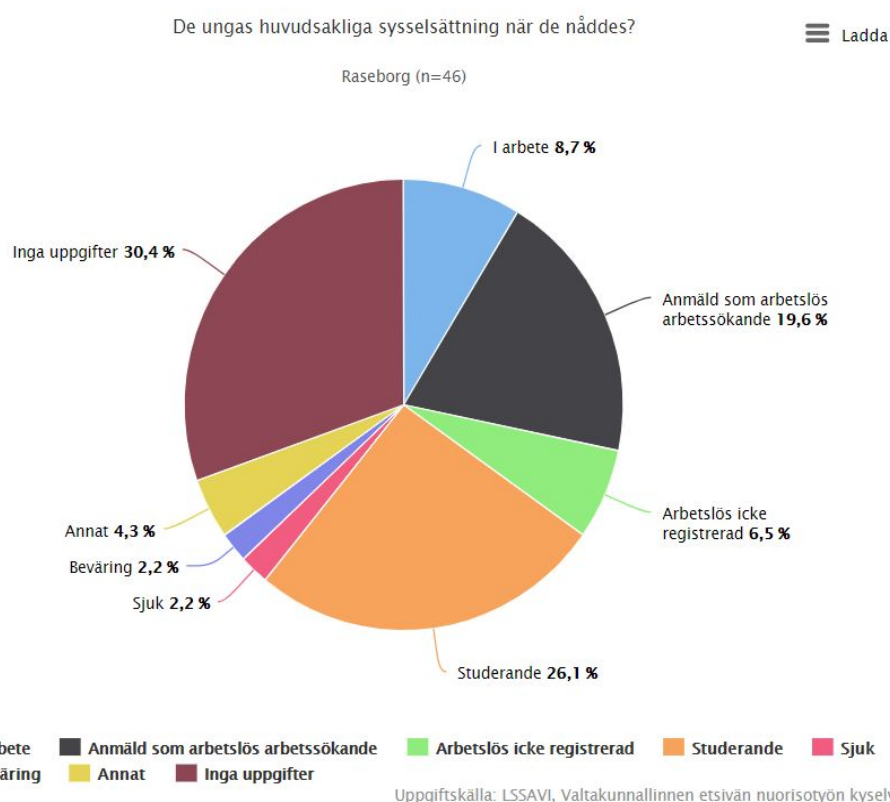
De ungas huvudsakliga sysselsättning när de nåddes?

Ladda

Figur 1, de ungas huvudsakliga sysselsättning när de nåddes av uppsökande ungdomsledare i Nyland. (Regionförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018a)

I Raseborg var motsvarande procentenheter år 2017 i nedanstående bild; 1) 19,6%, anmälda som arbetssökande vid TE-byrån 2) 6,5% utan arbete ej anmälda arbetssökande 3) 26,1% studerande.

Figur 2 , de ungas huvudsakliga sysselsättning när de nåddes av uppsökande ungdomsledare i Raseborg (Regionförvaltningsverket och undervisnings- och kulturministeriet. 2018c)

Ungdomsbarometern

Enligt ungdomsbarometern 2016 ansåg 99% av de unga att det är viktigt eller ganska viktigt att vid 35 års ålder ha möjlighet att jobba med något som intresserar en själv, 98% att ha nära vänner, 93% att vara i fysiskt gott skick, 89% att ha permanenta arbetsförhållanden, 83% att ha ett stadigt parförhållande och 81% att ha möjlighet att använda mycket tid för olika hobbyn. Tron på att den egna generationens ekonomiska situation kommer att bli bättre ansåg 27 % av de svaranden år 2016 medan dryga tio år tillbaka år 2007 var endast 46 % av den åsikten. Oron över för hur unga skulle hitta ett jobb ökade från 42% år 2009 till 55% år 2016 för kvinnor och från 38% - 41% för männen motsvarande år. I undersökningen deltog 1901 st. unga i åldern 15-29 år. (Statens ungdomsråd 2018)

3.5 Tidigare forskning

Artiklar om forskning som tangerar upplevelser av uppsökande ungdomsledare har sökts med nyckelord som uppsökande ungdomsarbete, etsivä nuorisotyö, upplevelser, kokemukset, stöd och tuki på nätet via Jyväskylän yliopiston sidor för examensarbeten. Där hittades Rantanens (2014) pro gradu undersökning, där man sett på det uppsökande ungdomsarbetet samt upplevelser av unga deltagare. Johanna Huotari däremot diskuterar bland annat i sin pro gradu om hur man lyckats dra nytta att internet och den sociala median i samband med uppsökande ungdomsarbetet i Finland.

På engelska användes sökord som outreach youthwork, youngsters och support via Scandinavian journal of public health, där följande artikel fanns; Young men exempted from compulsory military or civil service in Finland — A group of men in need of psychosocial support? Appelqvist-Schmidlechner, K. et al. (2010) diskuterar i sin artikel om stödfunktioner som unga män som avbryter sin militär eller civiltjänst är i behov av.

I Rantanens pro gradu uppmärksammade man de ungas upplevelser av uppsökande jobbet och dess mening i relationen till livet som helhet. I studien intervjuade man åtta unga som haft kontakt med uppsökande arbete. Huvud resultatet i pro gradun presenterar ett allmänt betydelsefullt nätverk av de ungas upplevelser med uppsökande arbete samt sju nätverk som tangerar hela människans liv. De unga upplevde att uppsökande ungdomsledare speciellt lyckats med att uppmärksamma den enskildes livssituation, att vara en stöttepelare då det är fråga om att upprätthålla dagsrutiner, att uppsökande ungdomsledaren respekterat självbestämmande rätten hos den unga, samt att hjälp och stöd fanns att få om man önskade det. De unga tyckte att uppsökande ungdomsarbete är en positiv sak och att stödet man fått av dem i helhet har varit fungerande. Ett resultat som var av stor betydelse var det att uppsökande ungdomsledaren lyssnar på den unga. Rantanen poängterar att studien visar att för ett lyckat möte skall den unga själv vara motiverad och villig att ta emot hjälp och stöd av

den uppsökande ungdomsledaren. Ett resultat var även att det är viktigt att sprida ordet om och hur man kan få kontakt med en uppsökande. (Rantanen 2014)

Huotari (2015) undersökte i sin pro gradu hur uppsökande ungdomsarbete utnyttjar internet och de sociala medierna som arbetsmetod. I studien uppmärksammades fallgropar och utmaningar men även nyttan av de sociala medierna. Resultaten visar att uppsökande ungdomsarbete använder sig av de sociala medierna på ett mångsidigt sätt och använder dem för att nå ut till unga på olika sätt. Problem kan uppstå då medierna är många och unga ofta byter från ett diskussionsforum till ett annat samt eller om uppsökande ungdomsledaren inte har tid eller rätt utrustning till sitt förfogande. Studien visar att uppsökande ungdomsledare ändå anser att de sociala mediernas tjänster är ganska lättillgängliga och lönsamma i den bemärkelsen att man nå de unga oberoende tid eller rum. Som en negativ sak kan nämnas att problem kan uppstå i kommunikation och förtroende då man inte talar face to face till den andra. Ett resultat i studien visar att de nätbaserade tjänsterna ändå är ett bra arbetsredskap för uppsökande ungdomsledaren samt i enlighet med målen i ungdomsgarantin. De sociala medierna anses vara ett värdigt och tidsenligt sätt att förebygga marginalisering samt att informera unga om samhällsliga tjänster. (Huotari 2015)

I artikeln, Young men exempted from compulsory military or civil service in Finland — A group of men in need of psychosocial support? diskuteras unga män som avbryter sin militär eller civiltjänst och är i behov av psykosocialt stöd och hälsovårdstjänster i ett tidigt läge. Resultaten i undersökningen visar att de unga som avbryter skiljer sig från andra värnpliktiga i behovet av olika stödfunktioner. I jämförelse med andra värnpliktiga har unga som avbryter redan haft ogynnsamma förhållanden under barndomen och som tonåringar har de mött fler sociala och mental relaterade problem, som t.ex. alkoholmissbruk, arbetslöshet, hemlöshet och brist på socialt stöd. Många av de unga som avbröt hade drabbats av en rad olika utmaningar och man kunde se ett samband med dessa och bakslagen som redan uppkommit i barndomen. Sammanfattningsvis konstaterades att gruppen av unga män som avbryter sin militär eller civiltjänst med en flertal psykosociala problem är en målgrupp för olika stöd och

hälsotjänster. Förebyggande arbete och stöd för deras välmående är speciellt att uppmärksammas. (Appelqvist-Schmidlechner, K. et al. 2010)

4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet i denna studie är att undersöka unga personers upplevelser och erfarenheter av kontakten till uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster i Raseborg.

Ur syftet har frågeställningar formats ut. Frågeställningarna lyder enligt följande:

Hur har unga kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete?

Hurdana erfarenheter har unga av stöd och vägledningen med uppsökande ungdomsledaren?

Hurdan vägledning har unga ansett vara viktig för dem?

5 TEORETISK REFERENSRAM

Den teoretiska referensramen för studien utgår från det socialpedagogiska tanke- och arbetssättet. Fokus ligger på delaktighet, empowerment och socialt stöd. Denna studie kommer att granskas och redovisas ur ett specialpedagogiskt perspektiv med fokus på empowerment och delaktighet hos individen.

Socialpedagogiken står för att skapa betingelser för socialt deltagande i erkännande av gemenskaper, detta genom tillit att människan strävar efter det goda i livet på de sociala villkor som står för hans förfogande och den mening som kulturen möjliggör skriver Madsen (2006). Den socialpedagogiska praxisen har vuxit fram ur faktumet att samhället ständigt producerar individer och grupper vars integration är hotad. Genom socialpedagogiken

försöker man dock skapa och återskapa ömsesidiga relationer mellan individer och gemenskaper i samhällets konfliktzoner. (Madsen 2006 s. 11 - 12)

Ett centralt tema i socialpedagogiken är att förstå och få människor att kunna ingå i olika samhälleliga sammanhang, inte enbart från en utgångspunkt (Cederlund & Berglund 2017 s. 16). Socialpedagogens roll är att förstärka och bidra till långsiktiga förändringsprocesser genom vardagliga mänskliga möten, lyssnade och samarbete och därmed skapa de bästa förutsättningarna för att kunna hantera problem och svårigheter. I goda professionella möten skapas goda skäl till förändring menar Cederlund & Berglund. (2017 s. 19) Den pedagogiska uppgiften i det sociala arbetet kan formuleras t.ex. som att “ hjälpa den enskilde att finna sin egen väg”. En väg som inte avviker från det “normala” så att det påfrestar för den enskilde eller för omgivningen. Delaktighet i gemenskap syftar på hur människor uppfattas av andra och hur detta kan påverka den enskildes utveckling, men också kunna påverka exempelvis normer och värderingar som finns i gemenskaperna. Meningsfullhet kan däremot beskrivas som en förutsättning för motivation. Det syftar på den enskildes värdering av att påbörja en förändring av sin livssituation. Förändringsarbete inom det sociala arbetet är alla möten, samtal och gemensamma aktiviteter. (Cederlund & Berglund 2017 s. 13 - 14)

5.1 Empowerment och brukarmedverkan

Empowerment enligt Askheim & Starrin (2012 s. 33) behandlas i samma utsträckning som brukarmedverkan, då båda anges antyda radikala begrepp som försöker stärka klientens position i välfärdssamhället. Båda begreppen handlar om viljan att överföra makt och i detta sammanhang makt från experter och hjälpinsatser till brukarna av tjänsterna (Askheim & Starrin 2012 s. 40). Ordet empowerment har sitt ursprung i ordet Power. Power översatt till svenska kan betyda styrka, kraft och makt. Askheim & Starrin (2012 s. 18 - 22) pratar om empowerment i denna kontext om hur personer eller grupper som befinner sig i en maktlös position kan skaffa sig makt, styrka och kraft för att komma ur maktlösheten. Empowerment begreppet används i samband med olika grupper som anses svaga i samhället; t.ex.

invandrare, homosexuella, drogmissbrukare, funktionshindrade för att nämna några. Marginaliserade grupper har ofta tilldelats en negativ identitet av majoritetssamhället. Genom empowerment och den positiva identitetsutvecklingen hoppas man skapa motvikt till detta synsätt.

Inom socialt arbete har empowerment begreppet blivit en fråga om förstärkning av individens/klientens/den ungas förmåga att öka medvetenheten hos sig själv och sitt sätt att handla och starta en förändring, istället för att ”frigöra ” dem från levnadsförhållandena som underkastade. I det hälsofrämjande arbetet ses empowerment som en social och politisk process där syftet både är att främja individens personliga mognad och att försöka förändra de sociala, miljömässiga och ekonomiska förhållandena. Huvudbudskapet är att människan inte kan uppnå optimal hälsa utan att vara i stånd att styra över de förhållanden som bestämmer deras hälsa. (Askeim & Starrin 2012 s. 27)

Man kan se på empowerment ur individperspektiv (Askheim & Starrin 2012 s. 19 – 21), där man tittar på sambandet mellan individens livssituation och de samhälleliga strukturella förhållandena. Det kan handla om att få igång processer, aktiviteter hos individen som kan förstärka hans självkontroll. Genom dessa vill man öka den enskilda människans självförtroende, självbild samt hans kunskaper och färdigheter. Individen har olika makt över olika delar av sitt liv och därför är det viktigt att känna gemenskap, att veta att någon delar problemen, att man inte är ensam. Genom att professionella försöker öka medvetenheten hos individen om den egna livssituation och de yttre samhälleliga förhållandena, önskar man att medvetenheten skall i sin tur öka till handling hos individen.

Barn, ungdomar och föräldrar anses de bästa experterna på sitt dagliga liv och att det är de själva som bäst definiera sin situation och sina behov samt bedöma hur en yrkesutbildad persons verksamhet, stöd och service har hjälpt dem med att leva just deras liv. (Främjande av delaktighet) Det pratas om den reella brukarmedverkan på individnivå, som antyder att ju tidigare brukaren dras in i en beslutprocess, desto större reellt inflytande får de, istället för att endast höras i slutet av en utvärdering. (Askheim & Starrin 2012 s. 37) Deltagandet, hos individen, spelar en stor roll i den defensiva socialpedagogiken som försöker skydda

människor i utsatta och sårbara positioner förklarar Madsen (2006 s. 178 - 179) och förklarar att social inklusion kännetecknas av följande:

- Skapandet av gemenskap är en förutsättning för individens bildning
- Socialt deltagande betraktas som en grundläggande förutsättning för lärandet. Att delta i bestämda sociala kontexter kräver bestämda sociala kompetenser, samtidigt som dessa sociala kompetenser är ett resultat av just detta deltagande.
- De mänskliga och materiella resurserna skall ställas till förfogande på den sociala arenan där brukaren befinner sig.

Institutet för hälsa och välfärd definierar delaktighet för barn och familjer t.ex. enligt följande : Delaktighet handlar om djupare och mer bestående relationer med samhället eller samhörighet med samhälligt viktiga processer. Delaktighet anknyter till människans inre erfarenhet av att höra till en social gemenskap och samhället. Delaktighet handlar om engagemang på eget initiativ och om att påverka utvecklingen och även ta ansvar för konsekvenserna. Delaktighet möjliggörs av att man hör och lyssnar, av ett gemensamt språk och äkta intresse. (Institutet för hälsa och välfärd 2018a)

Askheim & Starrin (2012 s. 24) påpekar viktigheten av en kollektiv gemenskap – kollektiv mobilisering där aktörer på samma nivå försöker förstärka en förmåga. Vertikal empowerment handlar sedan om att försöka förstärka aktörernas maktposition uppåt i makt nivåerna. Samhällsvetare jobbar med empowerment på samhällsnivån, där man ämnar få förtryckta grupper att bli medvetna om sin situation och få dem att inse att de sedan kan göra något åt det (Askheim & Starrin 2012 s. 41 - 42). Den kollektiva gemenskapen kan även kallas för community psychology (gemenskaps psykologi) där individen tar beslut om sitt eget liv och har rätten och plikten till demokratiskt deltagande i den gemenskapen man är en del av (t.ex. skolor, frivilliga organisationer eller granngemenskap).

Askheim (2012 s . 22 - 23) pratar också om empowerment som den marknadsorienterade inriktningen. Då anser man individen vara oberoende, kompetent och rationell och den som

själv bäst förmår ta hand om sina intressen. Då tänker man att individen själv ska få bestämma och välja hur deras behov skall tillgodoses och då förändras de samhälleliga maktinnehavarnas roll och individens självbestämmanderätt, brukarmedverkan blir högre. I marknadsregleringar mellan utbud och efterfrågan på tjänster för brukaren överlever och utvecklas de tjänster som tillfredsställer brukarens behov. Man gör tjänsterna mer brukarvänliga.

5.2 Vem är utanför och enligt vem

Suutari (2002 s. 103) tar upp aspekten om tanken att vissa individer gärna skulle "komma tillbaka" till samhället men klarar det ej helt och hållet på eget bevåg, utan behöver mer intensifierad hjälp och stöd. Dessa människor nyttjas av samhällets stödfunktioner, då den egna motivationen även finns med i bilden. Ur samhällsperspektiv ses de som väljer att stanna "utanför samhällets funktioner" som ett problem och dessa försöker man genom olika metoder påverka förminskning av klyftan. Suutari nämner den franska forskaren Maritne Xiberras, som studerar marginalisering och tar upp diskussionen om huruvida viktigt denna integration är och kan man se på integration även som del att binda sig till livet bland utkomststöd och lågavlönade jobb och osäkerhet. Att "tvångs integrera" till samhällets normer är även ett sätt att lämna människor "utanför", då man pratar om psykvård, skolhem eller annan institutionsvård. Dessa kan vara väldigt segregerade för individen fastän samhället ser dessa som ett steg mot ett mer normaliserat leverne. Ett exempel på integrerings försök i dagens samhälle är ändringen av arbetsmarknadsstödet där unga under 25 år utan utbildning eller jobb är skyldiga att söka till utbildning eller arbetsrehabiliterande åtgärder för att erhålla ersättning. Man kan tycka att detta är ett sätt att se på att man inte anser att det är bra att vara utanför, konstaterar Suutari.

Risker inom brukarmedverkan och att ge för mycket ansvar åt individen i tuffa livssituationer kan medföra enligt Askheim & Starrin (2012 s. 103 - 104), att välfärdstjänsterna ger brukarna stöd och en bild av att de klarar mer än de gör och då är riskerna för fallet tillbaka till problemen stort. Att även rikta uppmärksamheten till endast de möjligheter brukaren har kan i

värsta fall leda till att hen istället för positiva känslor känner skuld och att hen inte klarar av att uppnå de mål hen önskar. Man måste tänka att empowerment arbetet skall göras på individnivå för att ha en möjlighet att uppnå önskvärda resultat. Till slut poängteras att det är önskvärt att fråga brukarna om de önskar att jobba för att förändra sin livssituation. De som erbjuder tjänsterna borde även vara beredda på att acceptera att vissa brukare väljer att inte förändra sitt tänkande eller livs vanor. (Askheim & Starrin 2012 s. 46)

6 METOD

För att försöka finna svar på frågeställningarna i undersökningen har fokusgruppsintervjuer valts som materialinsamlingsmetod. I följande kapitel beskrivs syftet med fokusgruppsintervjuer, urval av informanter, genomförandet av fokusgruppsintervjuerna samt forskningsetik.

Studiens syfte är att studera ungas upplevelser och erfarenheter vilket medför att studien är kvalitativ till sitt lag. Då man är intresserad av att titta på varför människor tolkar och förstår ett visst fenomen på ett visst sätt lämpar sig öppna intervjuer väl (Jacobsen 2011 s. 92 - 93). Speciellt fokusgruppsintervjuer lämpar sig vara en mycket användbar metod då man vill forska i hur människan tänker och talar om ett särskilt ämne säger Ahrne & Svensson (2011 s. 56 - 57). Wibeck (2010 s. 11 - 12) understryker att just fokusgrupper används ofta som metod i undersökningar ämnade för att studera människors föreställningar, attityder och värderingar inför ett visst ämne.

Den kvalitativa metodens datainsamling bör kännetecknas av öppenhet, dvs. induktiv, för att få in så varierande data som möjligt skriver Jacobsen (2007 s. 140). Inom de kvalitativa undersökningsmetoderna försöker man se den omgivande verkligheten subjektivt, menar Patel & Davidson (2011 s. 82). Styrkan med denna forskningsmetod är att forskaren ges möjlighet

att förstå hur människan ser på sin egen verklighet och därmed kommer närmare data. (Dahlin - Ivanoff & Holmgren 2017 s. 30)

Fokus ligger i metodens syfte är involvera deltagarna i diskussionen så att de kan dela med sig av sina erfarenheter av ett ämne som är på förhand givet och där ett specifikt ämne diskuteras. Att diskutera i grupp kan kännas naturligare och mer avslappnande än att svara på frågor i en enskild intervjusituation, menar Wibeck (2010 s. 77) och fortsätter; att diskutera tillsammans med andra i liknande situation kan bära frukt till mycket detaljerad data. Dahlin - Ivanoff & Holmgren (2017 s. 21) poängterar att just gemenskapen och den delade erfarenheten mellan deltagarna i fokusgruppen är kärnan i metoden. Interaktionen i gruppen, syftar till att locka fram olika idéer och synpunkter och inte tvinga fram åsikter. Genom att gruppen i diskussionerna lyfter fram olika synsätt, erfarenheter och åsikter och diskuterar dessa, kommer nya perspektiv fram som berikar forskningsämnet. Att vara tillsammans i en tillåtande miljö och att bli betraktad som en expert kan stärka mångens informants aktivitet i gruppen, vilket i sin tur gör att de uttrycker sig mer spontant om de känner att de deltar i en viktig studie, avslutar Dahlin - Ivanoff & Holmgren (2017 s. 23 - 24)

För att summera; gemensamt för en fokusgrupp är att a) samla in kvalitativ data. b) diskussionsgruppen består av människor med någonting gemensamt. c) informanterna diskuterar utifrån ett speciellt fokus. (Wibeck 2011 s. 35)

6.1 Urval av informanter

Enligt Ahrne & Svensson (2011 s. 44) beror intervju materialets representativitet, trovärdighet och möjligheter till generalisering på hur många personer man intervjuar. Att intervju sex till åtta personer ur en särskild grupp ökar säkerheten om att få ett material som är relativt oberoende av enskilda individers uppfattningar om ämnet som diskuteras. Antalet informanter torde dock inte vara för många för att en löpande diskussion mellan dem skall ta form, skriver

Wibeck (2010 s. 141). Fyra (4) personer är en passlig mängd i en grupp för att hålla deltagarnas uppmärksamhet och för att alla har möjlighet att delta i diskussionerna (Wibeck 2010 s. 61). Ett mindre antal är även lämpligt då deltagarna representerar en speciellt sårbar grupp, menar Ahrne & Svensson (2011 s. 79).

I Raseborg får det uppsökande ungdomsarbetet årligen c. 80 anmälningar på unga och unga vuxna mellan 17-29 år som av olika orsaker valt att avbryta sina studier eller militär- eller civiltjänst. Även unga själva eller deras anhöriga kan kontakta uppsökande ungdomsarbetet om det finns frågor man funderar på eller oro kring en ung person.

Det är lättare att välja det slumpmässiga urvalet ur en viss population när informanter som söks ska ha gemensamma intressen eller egenskaper, skriver Wibeck (2011 s. 80). Informanterna till undersökningen handplockades ur registret (Parent) som det uppsökande ungdomsarbetet upprätthåller i Raseborg. För att snäva ner målgruppen avgränsas informanterna till två fokusgruppsintervjuer, en på svenska och en på finska med c.5 deltagare i var grupp. Tanken var att uppnå tillräcklig mättnad och material att analysera.

Man valde att slumpmässigt försöka välja personer som troddes skulle kunna tänkas ställa upp och prata i grupp samt de som fortfarande bodde kvar i trakten.

Inbjudan till fokusgruppsintervjutillfället gick ut till 10 stycken slumpmässigt valda unga (både manliga och kvinnliga) i Raseborg i augusti 2018. Alla unga hade träffat uppsökande ungdomsledaren under olika perioder i livet mellan år 2011 till 2018. 5 st. svenskspråkiga och 5 st. finskspråkiga unga fick ett informationsbrev (se Bilaga 2 och 3) per post som innehöll information om undersökningen. Syfte, datum och plats för intervjun samt en semistrukturerad intervjuguide för att leda in informanterna på vad som skulle diskuteras under intervjun bifogas i inbjudan (se Bilaga 4 och 5). I brevet framgick även de forskningsetiska aspekterna som följs under hela undersökningen. Wibeck (2010 s. 141) menar att genom att introducera ämnet och substansen redan då man skickar ut inbjudan är att stimulera tankarna kring ämnet och förbereda för en bättre diskussion.

Ahrne & Svensson (2011 s. 78) skriver att en individuell kontakt med gruppmedlemmarna innan själva intervjutillfället via telefonsamtal eller ett personligen är en förutsättning för ett lyckat möte. Det visade sig vara väldigt arbetsdrygt att få ungdomarna att ställa upp på intervju och på de utsända inbjudningarna kom det svar av endast 2 stycken. De andra utvalda informanterna blev uppringda för att tillfrågas ifall de kunde tänka sig att ställa upp i intervjun. De informerades om undersökningen och dess syfte, om vad som förväntades av dem och att deras medverkan skulle ha stor betydelse.

Slutligen genomfördes tre fokusgruppsintervjutillfällen i september - oktober 2018. Ungdomsgårdarna valdes som plats för intervjutillfällena då de ansågs representera ett icke byråkratisk eller negativt ställe. Istället ansågs gårdarna utgöra ett positivt och avslappnat ställe för informanterna-.

6.2 Genomförande av fokusgruppsintervjuerna

Fokusgrupptillfället leds av en moderator- samtalsledaren (Ahrne & Svensson 2011 s. 75), som i denna studie är skribenten. Moderatoren leder och upprätthåller en balanserad gång i diskussionerna. Moderatoren är dock inte en traditionell intervjuare utan skall mer följa med diskussionerna, göra observationer och anteckningar vid sidan om (Wibeck 2010 s. 11 - 12). I fokusgrupper där känsliga frågor ska diskuteras är gruppledarens funktion avgörande för hur diskussionen faller ut och påverkar även deltagarnas integrerar med varandra. Det är viktigt att kunna ställa extra frågor då syftet är att komma på djupare plan vid ett visst tema och tillika kunna hålla tillbaka och låta deltagarna fundera och ta in det som diskuterats för att kunna komma med nya synpunkter. Hen uppmuntrar dem som pratar lite och begränsar dem som pratar mycket mera. (Dahlin -Ivanoff & Holmgren 2017 s. 46 - 49) Man bör bända in intervjuerna för att senare kunna återkalla vad som diskuterades under tillfället påminner Jacobsen (2007 s. 99). Alla tre fokusgruppsintervjuer tog c. 30 minuter och bandades in med bandspelare. Intervjuerna transkriberades direkt efter intervjutillfällena.

Den första fokusgruppsintervjun ordnades på Karis ungdomsgård i slutet av september på finska. Tre unga tjejer medverkade. Det andra tillfället ordnades även på Karis ungdomsgård, på svenska. Tre unga, varav en tjej och två killar. Den tredje gruppen med 4 deltagare (varav endast två dök upp - två andra anmälde sig sjuka) ordnades på Ekenäs ungdomsgård i början av oktober, på svenska. Den ena informanten var en tjej den andra en kille.

Alla intervjutillfällen börjades med mellanmål samt te och kaffe för att bygga upp en avslappnad atmosfär. Informanterna satt bekvämt i sofforna under intervjutillfället. Jag tackade informanterna för att de kommit på plats och berättade åter vad tillfället skulle gå ut på och varför materialet skulle samlas in. Informanterna uppmuntrades att tala fritt och komma fram med sina åsikter, trots bandspelaren. De blev påmindas om att inget det sade var rätt eller fel.

6.3 Forskningsetik och etiska aspekter

Forskningsetiska delegationen finns till hands för att stödja god forskningspraxis. Forskningen eller undersökningen skall följa god forskningspraxis, vara etiskt godtagbar, tillförlitlig och trovärdig för att ses om vetenskaplig. (Forskningsetiska delegationen 2012 s. 18 - 19) Det är viktigt att själva tillfället kännetecknas av ett antal grundläggande antaganden, skriver Svensson & Ahrne (2011 s. 72 -73) och listar upp; interaktionen i gruppen, gemenskapen och en delad erfarenhet bland deltagarna, en tillåtande och icke dömande miljö samt deltagarnas självbestämmande makt. Dessa uppräknade antagen togs i hänsyn under fokusgruppstillfället och i enlighet med goda etiska principer inom forskningen har skribenten i studien även tagit hänsyn till följande etiska överväganden: Informationskravet (informera alla berörda om forskningens syfte), samtyckeskravet (alla som deltar i undersökningen har rätt att bestämma över sin egen medverkan), konfidentialitetskravet (de personer som deltar i undersökningen skall få vara anonyma, personuppgifter skall förvaras på en skyddad plats, värna om den enskilda individens integritet, det skall inte vara möjligt att identifiera enskilda personer), nyttjandekravet (insamlade data får endast användas till forskningsändamål).

(Forskningsetiska delegationen 2012 s. 18 - 19). Informanterna informerades även muntligt om konfidentialiteten i inledningen av intervjuerna.

6.4 Dataanalys

I analys skedet är det på sin plats att använda sig av innehållsanalysen, då målet är att tolka texter som uppger subjektiva förhållanden, enligt Jacobsen (2007 s. 135 ff). Materialet analyserades i huvudsak enligt innehållsanalysen av Jacobsen (2007). Målet med analysen, enligt Wibeck (2007 s. 108 - 109) är att få fram ny kunskap och lyfta förståelsen till en ny nivå. Att analysera all sorts kvalitativ data har ett gemensamt drag: att växla mellan att analysera delarna och att betrakta dem i en större helhet fortsätter Jacobsen (2007 s. 134 - 135), det gör man genom att följa studiens syfte och fortlöpande ställa analysen i relation till den. Centralt i processen är att finna mönster, göra jämförelser och kontrastera olika data mot varandra säger Wibeck (2011 s. 108 - 109). Man tar fasta på hur målgruppen gemensamt och kollektivt förstår det ämne som är det centrala i studien. Fokuset ligger i diskussionerna och orden och uttalanden skall analyseras i det sammanhang där det sägs, i diskussionskontexten. (Fejes och Thornberg 2017 s. 70 - 71).

I analysen går man igenom vissa bestämda faser och den kännetecknas av öppenhet och att den i huvudsak är induktiv. (Jacobsen 2007 s. 139) Induktivitet, enligt Fejes och Thornberg (2017 s. 24) handlar om att forskaren drar generella slutsatser utifrån enskilda fall. I innehållsanalysen utfördes en kodning av texten i kategorier. Först gjordes en grundläggande kategorisering av det insamlade materialet och texten delades upp i olika teman enligt Jacobsens (2007 s. 139) anvisningar. Det transkriberade materialet och intervjuguiden lästes igenom några gånger och tre huvudteman växte fram; kontakten, arbetsformer och god praxis. De hänger ihop med frågeställningarna i studien. De transkriberade intervjuerna och anteckningarna lästes igenom flera gånger för att få en förståelse av helheten. Det inbandade materialet förvarades i ett låst skåp på kontoret hos den uppsökande ungdomsledaren. Sedan återgick man till materialet för att söka fenomen som liknar varandra och samla dem i kategorier under varje tema. Man kan säga att kategorierna är förenklingar av detaljerade och

omfattande data. (Jacobsens. 2007 s. 139 - 140) Intervjuerna lästes igenom några gånger och liknande fenomen markerades genom olika färger i texten. Ur det samlade materialet växte 6 st. kategoriseringar fram; den första träffen, kontinuiteten i kontakten, individuell handledning, vägledning, kommunikationsmedel och brukarmedverkan. Tillika med kategoriseringen speglade man de fenomen man valt ur materialet och riktade dem under de teman som skapats. Följande fas handlade om att fylla kategorierna med innehåll. Citat ur intervjuerna som liknade varandra hamnade i samma kategori och samlades i en tabell. I detta skede kan man räkna hur många uttalanden hör till de olika kategorierna. (Jacobsen 2007 s. 140 - 142) Ett exempel på hur huvudtema och kategorierna sammanställts i en tabell finns som Bilaga 6.

Slutsatsen är en tabell av observationer och erfarenheter. I den sista fasen av innehållsanalysen jämför man intervjuerna med varandra. Data skall sammanfattas utifrån kategorierna och kombineras med ett tolkande steg som skall ge en förståelse så att innebörderna kommer fram. Sammanfattningen ligger sedan till grund för tolkningen av data. (Dahlin -Ivanoff & Holmgren 2017 s. 70 - 72). Det första steget är att jämföra kategorierna. Man kan fråga sig; 1) vilka kategorier tas upp i samtliga intervjuer? 2) Vilka kategorier tas upp av några men inte av alla? 3) Vilka kategorier tas upp av en enda person? För att finna svar eller likheter måste man här även återgå till materialet. Det andra steget i analysen är att plocka fram olika uppfattningar om olika teman. Hurdan gemensam uppfattning fanns det om en viss kategori eller vilken grad av variation fanns det åsikter fanns det i materialet. Efter kategoriseringen jämförs de olika intervjuerna med varandra och forskaren producerar svaren i analysen. Om många personer uppfattar en situation på samma sätt kan man enligt innehållsanalysen dra slutsatsen att ” det är situationen” menar Jacobsen (2007 s. 143 - 144)

I analysen är det viktigt att minnas att det är syftet som styr processen och att man fortlöpande ställer analysen i relation till avsikten med studien (Wibeck 2011 s. 97). Det är även på sin plats att reflektera över själva situationen; hur uppträdde intervjuobjekten, hur fungerande man själv som intervjuare i den situationen samt hur ändamålsenlig platsen för intervjutillfället var. (Jacobsen 2007 s. 135 ff) Detta skrevs ner i ett separat häfte och plockades fram i själva analyskedet.

7 RESULTATREDOVISNING

Helheten av materialet bröts ner i 3 identifierade teman i sampel med frågeställningarna och sedan skapades kategorier av de viktiga diskussionerna under varje tema, enligt anvisningar av Dahlin -Ivanoff & Holmgren (2017 s. 70 - 72). Nedan i bilden kan man se huvudkategorierna samt underkategorierna:

Figur 3, huvudteman och kategorier indelade efter innehållsanalys

Resultaten presenteras enligt denna ovanstående modell där citat ur det insamlade materialet belyser underkategorierna. Vissa teoridelar har plockats in för att belysa poängen av varje kategori.

7.1 Den första kontakten

Ur intervjuerna framgick att samtliga unga fått information om uppsökande ungdomsarbete från arbets- och näringsbyrån eller av läroverkens studiehandledare. En ungdom hade blivit intresserad av kontakt tagandet då uppsökande ungdomsledaren var på hembesök hos den ungas syskon. De unga ansåg att det var viktigt att de fått information om hur de kunde kontakta den uppsökande ungdomsledaren, det kändes som en sorts trygghet fastän man inte själv direkt tog kontakt till uppsökande ungdomsledaren. De flesta hade kontaktats av uppsökande ungdomsledaren via telefon och sms, efter att studiehandledaren eller personalen på TE-byrån berättat om uppsökande ungdomsarbete och att de unga skulle bli kontaktade av dem.

”De var egentligen efter högstadiet då jag int’ för till nån’ skola, så skicka dom mig liksom till Te- byrån och vidare därifrån”

”Yläasteella kuulin. Opon kautta”

Enligt ungdomslagens skall de ungas person och kontaktuppgifter som inte efter grundskolan har erhållit en studieplats, personer under 25 år som avbrutit sina studier på en andra stadiets utbildning, personer som avbryter sin militär eller civiltjänst överlämnas till den egna

kommunens uppsökande ungdomsarbete. (*Ungdomslagen 21.12.2016/1285*)

”Via Te-byrån – de hade inget direkt att erbjuda mig så de frågade ifall jag ville prata med er och det gick bra”.

” Jag har kommit i kontakt då jag hoppa av från Axxell.”

”Mun siskon kautta”. Mun sisko oli mun luona ja etsivä tuli siihen ja niillä oli palaveri. Sit mä aloin ite miettiä, et meen kouluun niin sitten etsivä otti muhun yhteyttä”.

Den professionella kontakten

Det kom fram att den uppsökande ungdomsledaren var den som tog det första kontakt tagandet till de unga, fastän de unga kanske hört om det uppsökande ungdomsarbetet. Alla informanter var av den åsikten att det varit en aningen spännande att ta kontakt med uppsökande ungdomsledaren och därför var det uppsökande ungdomsledaren den som aktivt tog kontakt under den första tiden, även efter att den första kontakten / träffen hade ägt rum. Det kändes tryggare för den unga att uppsökande ungdomsledaren höll trådarna då man ännu inte kände varandra så väl, sa informanterna. Grundprincipen för uppsökande ungdomsarbete är att föra social och hälsovårdstjänsterna till målgruppens egen omgivning. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 22 - 23)

”Via FB kanske där hitta man dendär kontakten – men tog du kontakt själv? – nä, hon gjord de”

”Nå lättare har det varit om hon har frågat om man vill komma på en fysisk träff än om att man själv då i början ville fråga att ska vi träffas”

7.2 Kontinuiteten i kontakten

Handlednings- eller vägledningsprocessen, oberoende av dess längd, lämnar enligt Puuronen (2014 s. 37 - 39) ett “förebyggande spår” hos den unga. Enligt Puuronen (2014 s. 25) har den uppsökande ungdomsledarens arbetssätt med den unga en början och ett slut. Arbetsprocessen i ett möte mellan uppsökande ungdomsledaren och en ungdom kan enligt ses utifrån följande skeden: kontakt, motivering, arbete, omtanke och avslutning.

Efter att den uppsökande ungdomsledaren och den unga fått bra kontakt och man började lära känna varandra löpte kontakt tagandet smidigare och man kunde koncentrera sig på följande steg i handledningsprocessen. Alla informanter tyckte att längden på kontakten och kontinuiteten till uppsökande ungdomsledaren varit god och passligt lång just i deras eget fall. Till en början var kontakten intensivare, då man gjorde en kartläggning och diskuterade nästa steg i livet tillsammans. Man bestämde en fysisk träff en gång i veckan.

” En gång varannan vecka. Ett halvt år”.

” Då i början hade vi 1 gång i veckan sen efter hand 1 gång per 2 veckor”

“Sellaista satunnaista, ehkä enemmän alussa. Riippuu oman asian tärkeydestä”

Alla informanter upplevde att kontakten mellan dem och den uppsökande ungdomsledaren varit tillräckligt lång och tillräcklig.

”Lite då och då men inte för ofta. Men ändå tillräcklig ofta föra att sakerna har löpt framåt”

” Ei ole ollut tyyliin joka viikko vaan silleen satunnaisesti vaan niinku”

“ Hon skicka nu som då, sådär passligt”

I ett senare skede, då man kommit vidare i handledningsprocessen och den unga hade gått framåt, börjat studera eller förbundet sig till aktiverande åtgärder på t.ex. ungdomsverkstaden eller rentav gett sig ut på arbetsmarknaden, minskade kontakten till den uppsökande ungdomsledaren. Den krympte ner till varannan gång i veckan för att sedan minska till mer sällan/sporadiskt kontakttagande från båda hållen.

” Pidemmällä aikajanalla. On ollu joka toinen tai joka kolmas kuukausi. Nyt ei ole niin paljon”

” Tykkään siitä joustavuudesta”

” Sådär en gång i månaden kan hon skicka hur det är, hur situationen ser ut ”

” Et ei ota siitä millasii paineita et pitäis muistaa et pitäis nyt ottaa häneen yhteyttä”

I klientprocessen är uppsökande ungdomsledaren varken en kompis eller en auktoritet. Puuronen (2014 s. 37 - 39) Vissa informanter var ännu kunder hos uppsökande ungdomsarbete medans de flestas kontakt hade avslutats. Några informanter kom med önskan om att träffarna efter avslutad kontakt skulle ha kunnat fortsätta i form av gruppträffar eller dylikt.

”De sku vara kiva med en såndär grupp igen. Nähdään illalla. Det var bra, man fick testa mycket vad man ville, olika saker. Där träffa man ju också andra”

”Att man gick på café och så”

7.3 Arbetsformer

Puuronen (2014 s. 37 - 39) sammanfattar uppsökande ungdomsledarens fem huvud stödformer som : materiellt stöd, socialt stöd, praktiskt inriktat stöd, informations och utvärderingsstöd. Betydelsen av att bli sedd, hörd och bemött är på lång sikt en kvalitativ faktor med tanke på den ungas liv.

Individuell handledning

Informanterna ansåg att ett av det viktigaste stödet under vägledningsträffarna var att den uppsökande ungdomsledaren hade tid att lyssna och att man kunde bolla idéer tillsammans. Enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall den uppsökande ungdomsledaren erbjuda en

frivillig kontakt och en sorts bollplank för den unga. Alla informanter var eller hade varit motiverade att jobba vidare med sin situation och ansåg att det var viktigt att man fick prata och dela tankar under träffarna med den uppsökande ungdomsledaren.

”Det har nog varit bra att få prata av sig”

” Jag tyckte det var bra, att hon just fråga och man kom hit och samtala”

Förändringsarbete inom det sociala arbetet är alla möten, samtal och gemensamma aktiviteter skriver Cederlund & Berglund (2017 s. 13 - 14) Delaktighet i gemenskap syftar på hur människor uppfattas av andra och hur detta kan påverka den enskildes utveckling, men också kunna påverka exempelvis normer och värderingar som finns i gemenskaperna. Vissa informanter hade även deltagit eller deltog i arbetsrehabiliterande verksamhet på ungdomsverkstaden Koi där de även träffade handledare som kom till att bli ett stöd i deras väg framåt i livet.

”Vi hade ju ganska mycket kontakt i början. Och kontakten blev jätteviktig. Det höll mig lite i denna värld”.

” Just kanske mot det sociala, jag har haft en jobbig barndom. Hon tog mig ut bland folk, gick till butiken och på kaffe till stan. Jag hade blivit lite arka”

” Nuorisopaja. Et se oli kyllä semmonen paikka, kun oli kivaa tekemistä ja päivät oli niin täydellisiä, kyllä piristi”

”Siinä oli aina paljon ohjaajia, sai tutustua moneen hyvin”

Vägledning

Ett av målen i Lösningar för Finland, det strategiska programmet för Statsminister Juha Sipilä (Statsrådet 2015 s. 16 - 17), är att stödja unga att komma in på arbetsmarknaden och

förebygga förlängd arbetslöshet. Grundprincipen för uppsökande ungdomsarbete i dagens Finland är fortfarande att föra social och hälsovårdstjänsterna till målgruppens egen omgivning. Till den uppsökande ungdomsledarens arbetsuppgifter hör att försöka nå ut till unga som står utanför servicesystemet eller de som trots allt får stödtjänster behöver mer individuell handledning och någon som står på deras sida. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 22 - 23) Informanterna vill gärna diskutera olika ämnen med den uppsökande ungdomsledaren. Ämnen som speciellt diskuterades i träffarna mellan informanterna och den uppsökande ungdomsledaren handlade ofta om vad man kunde tänkas sysselsätta sig med då man inte studerade eller hade ett jobb och ”bara var hemma”.

” Att man fick myki hjälp, att vad man kund göra och vart man kund sök sig, sådär”

” Just i studier och jobb, det var det jag funderade mest på”

” Jag fundera vart man kund söka jobb, när int jag är 18 ännu ”

” Nå först med kämppan och sen blev jag sjuk. När jag blev frisk sökte vi en arbetsprövningsplats åt mig”.

De ungas erfarenheter av stödet från den uppsökande ungdomsledaren var positiva överlag och de ansåg att de hade fått hjälp på traven att lösa sina problem som kunde handla t.ex.om att hitta en bostad och söka rätt information på arbets- och näringsbyråns hemsida eller hitta jobb eller någon form av sysselsättning.

” Hon var till stor hjälp i början av våren när jag sökte lägenhet. Sen just i frågor om bostadsbidrag”

” Stöd och hjälp när det är lite invecklat att förstå Kela, hur dom räknar sina grejjer”

” Jag förstod mycket bättre när hon var med, så kunde hon sen efterhand förklara kanske lite tydligare”

” Nå de att jag fick en arbetsprövningsplats”

7.4 Kommunikationsmedel

Alla informanter var överens om att det bästa sättet att vara i kontakt med uppsökande ungdomsledaren var via nätet (Facebookchatt). På andra plats kom textmeddelandet. Först på tredje plats eller inte alls ansågs telefonkontakt. Även face to face möten ansågs var bra, dock först efter en tid då man först hållit kontakten en stund via nätet. (Facebookchatten).

” Netti ja puhelin- chatt on paras”

” Först via Facebook har vi skrivits och sen via det bestämt träff och beroende på vad man har haft för ärende så har man gått vidare därifrån”

” Toiset asiat on paremmat puhelimitse tai viestitse, mut myös paikan päällä”

Resultaten i Huotaris (2015) studie visar att uppsökande ungdomsarbete använder sig av de sociala medierna på ett mångsidigt sätt och använder dem för att nå ut till unga på olika sätt. Studien visar att uppsökande ungdomsarbetare ändå anser att de sociala mediernas tjänster är ganska lättillgängliga och lönsamma i den bemärkelsen att man når de unga oberoende tid eller rum. Ett resultat visar att de nätbaserade tjänsterna ändå är ett bra arbetsredskap för uppsökande samt i enlighet med målen i ungdomsgarantin. De sociala medierna anses vara ett värdigt och tidsenligt sätt att förebygga marginalisering samt att informera unga om samhällseliga tjänster. (Huotari, 2015)

” Mieluummin tekstiviesti tai chatti”

7.5 Brukarmedverkan

Meningsfullhet kan beskrivas som en förutsättning för motivation. Det syftar på den enskildes värdering av att påbörja en förändring av sin livssituation. Klienterna deltar som jämbördiga aktörer i planeringen, genomförande och utvärderingen av sin verksamhet. (Cederlund & Berglund 2017 s. 13 - 14) Att skapa en god kontakt för att lära känna den unga är viktigt i möten mellan den unga och den uppsökande ungdomsledaren. Då är det lättare att jobba vidare tillsammans och fundera vad som skulle kunna vara nästa steg i processen för den unga, tänkte informanterna. Man måste tänka att empowerment arbetet skall göras på individnivå för att ha en möjlighet att uppnå önskvärda resultat (Askheim & Starrin 2012 s. 46). Suutari (2002 s. 103) tar upp aspekten om tanken att vissa individer gärna skulle "komma tillbaka" till samhället men klarar det ej helt och hållet på eget bevåg, utan behöver mer intensifierad hjälp och stöd. Många informanter var ej vana att diskutera med myndigheter eller hade ej kännedom om hur samhällets stödåtgärder fungerade, t.ex. Kela/FPA eller arbets- och näringsbyrå och var nöjda över att kunna diskutera dessa saker med den uppsökande ungdomsledaren. De fick även stöd av den uppsökande ungdomsledaren som kunde följa med på möten eller ringa viktiga samtal till olika instanser, som t.ex. just Kela/FPA, Te-byrå eller socialbyrå för att påbörja ett samarbete där. Var man kunde hitta jobb ställen eller hur man skulle söka efter en lägenhet var även frågor som kom upp i träffarna.

” Nå för att just fundera på någo jobb eller annat vad jag kunde göra”

”Sen just såna ärenden som att ringa nånstans, som man kanske inte direkt har detdär modet eller vad man ska säga. Eller sen om man sku måsta fara nånstans på möten så kan hon ha vari med”

“ Vähän sellaista pylllylle potkimista”

De unga upplevde att uppsökande ungdomsledare speciellt lyckats med att uppmärksamma den enskildes livssituation, att vara en stöttepelare då det är fråga om att upprätthålla dagsrutiner, att uppsökande ungdomsledaren respekterat självbestämmande rätten hos den unga, samt att hjälp och stöd fanns att få om man önskade det.

” Nå för mig just de här med att man inte blivit hemma och sitta. När man spelar så bara spelar man. Ni bjöd ju alltid till Uncan på kaffe”

Rantanen poängterar att studien visar att för ett lyckat möte skall den unga själv vara motiverad och villig att ta emot hjälp och stöd av den uppsökande ungdomsledaren. (Rantanen, 2014)

“aina et jos on jotain, voi ottaa yhteyttä”

Freud beskriver empowerment som att genom samtal bli medveten om ens tankar och föreställningar som hämmar som utgör någon sorts hinder i ens liv. Att ta kontroll över sin situation och sättet att leva, utan att utmana andra, är ett sätt att känna sig empowered. menar Askheim & Starrin (2012 s. 41- 42) Genom diskussionerna med den uppsökande ungdomsledaren upplevde informanterna att de fått stöd och säkerställning i frågor som de funderade på.

” No mä sain lähinnä just sitä kannustusta, että mä meen sinne kouluun. Ja myös varmistusta häneltä, että haitko nyt sinne ja tänne”

I Rantanens (2014) pro gradu uppmärksammade man de ungas upplevelser av uppsökande ungdomsarbete och dess mening i relationen till livet som helhet.

“ Juttelua, tukea. Mietintää yhdessä”

” Ja muuten, jos on ollu ongelmia, niin voi jutella niistä, jos ei jotain asioita halua keskustella vanhempien kanssa ”

8 AVSLUTANDE DISKUSSION

I diskussionen besvaras frågeställningar ur syftet och diskuteras och knyts upp tillsammans med tidigare forskning, teori, resultaten och det egna synsättet. Frågeställningarna diskuteras skilt för sig.

Syftet i denna studie var att undersöka unga personers upplevelser och erfarenheter av kontakten till uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster i Raseborg.

Ur syftet har frågeställningar formats ut. Frågeställningarna lyder enligt följande:

- Hur har unga kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete?
- Hurdana erfarenheter har unga av stöd och vägledningen med uppsökande ungdomsledaren?
- Hurdan vägledning har unga ansett vara viktig för dem?

Hur har unga kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete

På frågan hur har unga kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete har de flesta informanter hade kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete via arbets- och näringsbyrån eller via studiehandledaren från olika läroverk helt enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285). En ung person och hens kontaktuppgifter överlämnas till den egna kommunens uppsökande ungdomsarbete. Anmälan fås över personer som;

- inte efter grundskolan har erhållit en studieplats.
- personer under 25 år som avbrutit sina studier på en andra stadiets utbildning
- personer som avbryter sin militär eller civiltjänst.

Enligt statistiken i Raseborg visar att nådda unga år 2017 i var; 1) 19,6%, anmälda som arbetssökande vid TE-byrån 2) 6,5% utan arbete ej anmälda arbetssökande 3) 26,1% studerande. (Regionförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018b)

Statistiken visar att många unga redan kanske hoppat av sina studier och önskat finna ett jobb i stället eller funderade på att hoppa av sina studier för att istället jobba.

I och med att de unga som är i kontakt med uppsökande ungdomsarbete kommer via en myndighets anmälan påvisar viktigheten av att lagen finns till. De unga som uppsökande ungdomsarbete möter har antagligen mindre eller större svårigheter att själv finna tjänster de kunde ha nytta av. Därför är det viktigt att de ungas kontaktuppgifter som avbryter en utbildning eller ej har en utbildningsplats efter andra stadiet skickas till uppsökande ungdomsarbetet för att inte riskera utslagning. De unga kan även vara spända på att själva ta kontakt till en person det inte känner och en god praxis är att studiehandledaren eller personalen på TE-byrån berättat om uppsökande ungdomsarbete och att de unga skulle bli kontaktade av dem. Även anmälan som kommer från militären är ytterst viktigt då de unga som inte har planer i form av studier eller arbete vid avbruten militärtjänst löper större risk att marginaliseras. (Appelqvist-Schmidlechner, K. et al. 2010) påpekar i sin artikel att förebyggande arbete och stöd för deras välmående är speciellt att uppmärksammas. Då man jämför med andra värnpliktiga har unga som avbryter redan haft ogynnsamma förhållanden under barndomen och som tonåringar har de mött fler sociala och mental relaterade problem, som t.ex. alkoholmissbruk, arbetslöshet, hemlöshet och brist på socialt stöd. Gruppen av unga män som avbryter sin militär eller civiltjänst med en flertal psykosociala problem är en målgrupp för olika stöd och hälsotjänster. Det ytterst viktiga i kontakten och i en uppsökande ungdomsarbetets arbete är att vara den som tar kontakt med den unga då det finns en förfrågan. Unga skall ej bli lämnade ensamma med sina problem och behovet av en utomstående person kan ibland vara svaret för att sätta igång en tankeprocess om fortsättningen då livet inte går helt som det var planerat.

Informanterna ansåg ett av det viktigaste stödet var att träffas och under vägledningsträffarna var att den uppsökande ungdomsledaren hade tid att lyssna och att man kunde bolla idéer

tillsammans. Enligt ungdomslagen (21.12.2016/1285) skall den uppsökande ungdomsledaren erbjuda en frivillig kontakt och en sorts bollplank för den unga. Alla informanter var motiverade att jobba vidare med sin situation och ansåg att det var viktigt att man fick prata och dela tankar under träffarna med den uppsökande ungdomsledaren. Brukarmedverkan och delaktigheten anses alltså vara en ytterst viktig del av hela processen i mötet mellan den unga och den uppsökande ungdomsledaren.

Steget att träffas och påbörja en vägledningsprocess var lättare då den uppsökande ungdomsledaren var den som aktivt tog kontakt och föreslog en träff. Många av informanterna kunde lida av social fobi eller annars bara vara skygga och vågade inte på egen hand kontakta den uppsökande ungdomsledaren. Uppsökande ungdomsledarens viktigaste uppgift är att, efter att ha fått en anmälan på en ungdom försöka kontakta hen tills en träff blir av eller tills den unga avsäger sig kontakt tagandet. I och med att uppsökande ungdomsarbete är en frivillig kontakt kan den unga välja att inte ta emot stöd och hjälp.

Själva ordet uppsökande ungdomsarbete i sig säger att det är den professionella som skall söka eller finna den unga. Det betyder i praktiken att den uppsökande ungdomsledaren måste få tillgång till den ungas kontaktuppgifter, telefonnummer och adress för att kunna ”söka upp” / kontakta denne. Genom samtal, Facebook chatt eller genom att knacka dörr och göra hembesök försöker den uppsökande ungdomsledaren få tag i den unga. Den unga som påbörjar en kontakt är oftast nöjd över att kontakten blev av men skulle inte nödvändigt själv har hittat stödtjänster om det inte vore för anmälningskyldigheten. Uppsökande ungdomsledaren hade kontaktat de flesta informanter via telefon och sms.

Hurdana erfarenheter av stöd och vägledning av uppsökande ungdomsledaren hade de unga?

Informanternas erfarenheter av stödet och vägledningen med uppsökande ungdomsledaren var överlag positiva och de ansåg att de hade fått hjälp på traven att lösa sina problem. Frågan går

lite ihop med den sista forskningsfrågan om hurdan vägledning har unga ansett vara viktig för dem. Enligt informanternas svar kan man konstatera att det viktigaste stödet för dem har varit uppsökande ungdomsledarens lyssnande arbetssätt. Betydelsen av att bli sedd, hörd och bemött är på lång sikt en kvalitativ faktor i den ungas liv enligt Puuronen (2014 s. 37 - 39) De ungas upplevelser av att den uppsökande ungdomsledaren har tid att bemöta och lyssna till problem den unga kan tänkas ha stärker tanken om viktigheten av de etiska principerna i arbetssättet hos den uppsökande ungdomsledaren. Den uppsökande ungdomsledarens värderingar styr kontakten mellan uppsökande ungdomsledaren och den unga och är otroligt viktiga för att skapa en god kontakt;

- Frivillighet och självbestämmanderätt
- Den unga i centrum
- Respekt
- Vid den ungas sida
- Tillgänglighet
- Förtroendet
- Holistiskt synsätt
- Multiprofessionellt samarbete

(Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 8-9)

Människan är en social varelse och fastän teknik i dagens läge möjliggör nya kommunikationssätt räcker inte endast det till. För en god kontakt behövs delaktighet. Man bör satsa på kontakten mellan den professionella och klienten som är ett av de viktigaste stegen i arbetsprocessen. Delaktighet, enligt Institutet för hälsa och välfärds definition, handlar om djupare och mer bestående relationer med samhället eller samhörighet med samhälleligt viktiga processer. (Institutet för hälsa och välfärd 2018a)

Puuronen (2014 s. 25) anser att i klientkontakten är det viktigt att ;

- Motivera, stödja och handleda till service
- Stärka den unga att använda sina egna resurser

- Lära hur man utnyttjar service man är berättigad till

Upplevelsen av den goda kontakten till den uppsökande ungdomsledaren ökar delaktigheten och känslan av empowerment hos individen. Delaktighet handlar om engagemang på eget initiativ och om att påverka utvecklingen och även ta ansvar för konsekvenserna, enligt Institutet för hälsa och välfärds definition (Institutet för hälsa och välfärd 2018a). Empowerment kan tänkas handla om att överföra makt och i detta sammanhang makt från experter och hjälpinsatser till brukarna av tjänsterna. (Askheim & Starrin 2012 s. 40)

Brukarmedverkan är väldigt viktig under vägledningsträffarna. Den goda kontakten mellan den uppsökande ungdomsledaren och den unga behövs för att sedan jobba vidare tillsammans och eventuellt hitta lösningar i form av arbete, studier eller arbetspraktik för den unga, vilket är ett av målen i Lösningar för Finland, det strategiska programmet för Statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015 (Statsrådet 2018 s. 16 - 17) Utan en god kontakt kan man inte jobba vidare och stärka den ungas tankar om sig själv. Meningen med uppsökande ungdomsarbete och speciellt kontakten mellan en uppsökande ungdomsledare och den unga är att stärka den ungas delaktighet i när gemenskapen, till olika kulturer och samhället. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 6 - 7) Samhället erbjuder olika former av aktivering för den unga som lever i marginalerna men utan dessa steg och det etiska arbetssättet kan inte en god kontakt skapas och att jobba vidare mot individens egna mål kan bli knepigt.

Den uppsökande ungdomsledarens roll bli här likt socialpedagogens roll; att förstärka och bidra till långsiktiga förändringsprocesser genom vardagliga mänskliga möten, lyssnade och samarbete och därmed skapa de bästa förutsättningarna för att kunna hantera problem och svårigheter (Cederlund & Berglund 2017 s. 19). Den pedagogiska uppgiften i det sociala arbetet kan formuleras t.ex. som att “ hjälpa den enskilde att finna sin egen väg”. Man kan tänka att genom diskussionerna tillsammans får den unga nya insikter om hens situation som sedan kan sporra till att göra nya eller olika val i livet. Det är ett av huvudmålen med möten mellan den uppsökande ungdomsledaren och den unga. Empowerment/brukarmedverkan och

delaktigheten av stor vikt i arbetsprocessen mellan uppsökanden ungdomsledaren och den unga.

Den uppsökande ungdomsarbeten skapar ett förtroendefullt och respektfullt förhållande med den unga. Kontakten är frivillig och är ej förknippat med sanktioner eller förpliktelser (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 29) I och med att kontakten till uppsökande ungdomsarbete är frivilligt tror jag att många unga har lättare att komma och prata samt att en förtroendefull arbetsrelation blir till. I och med att uppsökande ungdomsarbete inte kommer med sanktioner och arbetet utförs på den ungas villkor samt (oftast) i hans egen miljö, bidrar till att delaktigheten blir större och därmed även brukarmedverkan. På grund av dessa ökar även vägledning processens fruktbarhet och den unga gynnas av kontakten till uppsökande ungdomsarbetet. Uppsökande ungdomsarbetet jobbar aktivt mot de ungas marginalisering och hjälper och stöder den unga att komma in på studie eller arbetslivet som även Statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015 har som mål. (Statsrådet 2018 s. 16 - 17)

Enligt de yrkesetiska anvisningarna för uppsökande ungdomsarbete är syftet att varje ung person ska hitta sin plats som individ och samhällsmedlem i överensstämmelse med sina egna resurser och sitt eget synsätt. (Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 s. 6 - 7)

Frågor som diskuteras handlar ofta olika livshantering frågor samt frågor hur man t.ex. söker jobb, lägenhet eller vilka myndigheter man bör kontakta för att få tillgång till rätta tjänster. I och med att uppsökande ungdomsarbete samarbetar med olika inrättningar i kommunen och har ett brett arbetsfält kan hen erbjuda en arena där den unga kan få stöd till olika behov beroende av hans problematik. Arbetet utförs enligt det etiska tänkande där man tar hänsyn till informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet, anonymitet. (Forskningsetiska delegationen 2012 s. 18 - 19). Man funderar noga var och hur skall den ungas information föras vidare och till vilken instans. Man följer med den unga till olika myndigheter för att försäkra sig att hen får adekvat information och påminner den unga att även hen bär ansvar

över sin egen situation i form av att uppge adekvat information om hens ställning eller situation.

Fastän informanterna ansett att själva vägledningen, att få hjälp och stöd i frågor om t.ex. att hitta en bostad, kontakta och besöka myndigheter eller arbetsplatser varit viktigt är det dock viktigare att det finns en god kontakt grund att jobba utifrån. I goda professionella möten skapas goda skäl till förändring menar Cederlund & Berglund. (2017 s. 19)

8.1 Kritisk granskning

Syftet i denna studie var att ta reda på hur unga i Raseborg som avbrutit sina studier eller sin militär- eller civiltjänst upplever uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster. De ungas erfarenheter om kontakten med uppsökande ungdomsledaren ville undersökas och lyftas fram. För att få fram de ungas egna erfarenheter valdes fokusgruppsintervjuer som materialinsamlingsmetod då fokusgruppsintervjuer lämpar sig vara en mycket användbar metod då man vill forska i hur människan tänker och talar om ett särskilt ämne enligt Ahrne & Svensson (2011 s. 56 - 57). Metoden visade sig vara ett bra val att samla unga med liknande erfarenheter för att diskutera på förhand valda teman. Att ungdomarna mer eller mindre kände eller visste varandra kunde man inte undgå i en liten stad som Raseborg. De hade alla en förankring till uppsökande ungdomsarbetet genom att ha haft eller hade en pågående klientkontakt.

Valet av att använda fokusgruppsintervjuer som undersökningsmetod medförde eventuellt att informanterna pratade mer än det skulle ha vid enskilda intervjutillfällen. Tröskeln att även prata om inte så trevliga saker torde ha varit lägre i en gruppssituation än vid enskilt intervjutillfälle. Metodens syfte var att involvera deltagarna i diskussionen så att de kan dela med sig av sina erfarenheter. Dahlin - Ivanoff & Holmgren (2017 s. 21) Ämnen som diskuterades under intervjuerna handlade om personliga saker som hänt i informanterna liv och att dela med sig av dem tillsammans i en grupp var modigt. Jag tror att informanterna i

grupp två verkade en aning mer spända än i de övriga grupperna och kan ha lämnat saker osagda. De två andra grupperna gynnas däremot av de andra informanternas närvaro och de kunde kallas mer för diskussioner.

Temat som behandlades under intervjun handlade om kvaliteten om individuell, ganska personlig service och på en liten ort kan man även tänka sig att folk inte vill blotta sig alltför mycket, speciellt ifall negativa saker vill belysas. Det var modigt av de unga att ställa upp och de pratade relativt öppet om sin kontakt till uppsökande ungdomsledaren. Att ta upp saker som fungerar men att komma med kritik är en annan sak.

Man bör kritiskt granska kvaliteten på det man samlat och analyserat. Har man lyckats fånga det man vill fånga (validiteten) och kan man lita på data man samlat in (reliabiliteten) i undersökningen. (Jacobsen 2007 s. 156) Enligt Ahrne & Svensson (2011 s. 44) beror intervju materialets representativitet, trovärdighet och möjligheter till generalisering på hur många personer man intervjuar. Att intervju sex till åtta personer ur en särskild grupp ökar säkerheten om att få ett material som är relativt oberoende av enskilda individers uppfattningar om ämnet som diskuteras. I denna studie informanterna blev mellan 2- 3 stycken i grupperna. Det kändes till en början som ganska få informanter och detta har troligen haft inverkan på vidden av insamlad data. Ett mindre antal är även lämpligt då deltagarna representerar en speciellt sårbar grupp, menar Ahrne & Svensson (2011 s. 79). Jacobsen (2007 s. 93 - 95) poängterar att man inte ska undersöka särskilt stora grupper eftersom det är ganska tidskrävande och data kan vara rik på detaljer och information och då kan det vara svårt att analysera den på ett vettigt sätt. Jag anser att jag fick in tillräckligt med material för att analysera materialet ändamålsenligt och data har kunnat analyseras på ett vettigt sätt då materialet inte har varit alltför omfattande. Ifall man utökade intervju grupperna skulle man ha fått en större variation och fler synvinklar som även kunde ha belyst eventuella brister i arbetssätt och metoder i uppsökande ungdomsarbete.

Fokusgruppsintervjuerna kräver flexibilitet av moderatören men samma moderator i alla grupper ökar reliabiliteten skriver Wibeck (2011 s. 88). I och med att jag själv jobbar som

uppsökande ungdomsledare och känner till arbetsätten och metoder i samtal med unga kändes det tryggt att ta an sig ansvaret som moderator i grupperna och föra diskussionerna framåt då det var behov för det. Jag anser att jag agerat långt på samma sätt vid alla tre intervjutillfällena. Genom att intervjua och ställa de frågor jag hade i intervjuguiden fick jag fram som var syftet i denna studie; att lyfta fram de ungas erfarenheter om stödet och vägledningen av en uppsökande ungdomsledare.

Deltagarna skall ha något gemensamt och utgöra således en homogen grupp, skriver Wibeck (2010 s. 77) Alla informanter hade varit eller var kunder hos uppsökande ungdomsarbete. Jag tyckte mig att alla grupper var i början av intervjun en aningen spända, dels på grund av att de inte kände varandra och dels på grund av bandspelaren. Det gick dock ganska fort om och sedan diskuterade alla deltagare i gruppen relativt fritt, alla hade någonting att säga under hela intervjutillfället. Atmosfären i gruppen var lugn och informanterna lyssnade i tur och ordning till varandra utan att avbryta. Riktigt livliga blev ej diskussionerna och de två första grupperna väntade ut ganska långt att jag skulle ställa frågor till dem. Sedan kunde varje fråga diskuteras från olika håll och olika synpunkter.

Utrymmet jag valt för intervjuerna, ungdomsgårdarna, visade sig att vara ett bra val då alla som deltog i undersökningen i något skede av sin ungdom hade besökt stället och var bekant med dem. (Gällde både i Ekenäs och Karis). Då miljön var relativt bekant slappnade informanterna av och eventuell press och nervositet torde ha avtagit en aning.

Efter varje intervjutillfälle transkriberades fokusgruppsdiskussionerna i ett häfte samt även mina egna anteckningar om observationer jag gjorde under varje intervjutillfälle. Anteckningar förda under diskussionen ligger även som bas för analysen, skriver Wibeck (2011 s. 97). Samtidigt funderade jag på hur tillfällena hade gått och hurdan roll ungdomarna tagit och hurdan roll jag hade som moderator. Jag har för vana att prata mycket med mina kunder men kan även vara tyst i diskussioner för att lämna rum för tanke åt den andra att svara. Jag tror att balansgången var ganska bra. Jag tror ej att eventuellt lite längre diskussioner skulle ha kunnat ta fram mer nyanserat data, dock hade intervjuguiden ganska

många extra stödfrågor som behövdes alla användas för att få igång diskussionerna. Unga är inte alltid kanske så pratsamma och många kanske inte hade för vana att reflektera över sina val och hur de agerat i olika situationer.

Arbetslivsrelevans och förslag till vidare forskning

Denna studie kunde göras i större utsträckning med flera fokusgruppsintervjuer och enkätundersökning för att få en ännu möjligen bredare bild av hur unga i Raseborg upplever uppsökande ungdomsarbete och dess tjänster. Intressant vore även att få veta vilken effekt kontakten mellan den uppsökande ungdomsledaren och den unga har haft och hur klienter har placerat sig i studie eller jobbvärlden efter att ha haft kontakt med uppsökande ungdomsarbete.

En annan intressant synvinkel kunde vara att lyfta fram de professionellas, uppsökande ungdomsledarnas syn på hurdant ett gott arbetssätt ser ut med olika samarbetspartners i kommunen. Att studera och jämföra skillnader i arbetssätt och metoder i olika kommuner i ett visst geografiskt område skulle vara intressant speciellt med tanke på vad man lära sig av varandra.

KÄLLOR

- Aaltonen, K., 2011. *Nuorten hyvinvointi ja monialainen yhteistyö*. Tallinna: AS Pakett, s. 339
- Ahrne, G., & Svensson., 2011. *Handbok i kvalitativa metoder*. Upplaga 2. Stockholm: Liber Ab, s.245
- Alanen, O., & Kotkavuori, A., 2013. *Vamoksen käsikirja etsivään nuorisotyöhön*. Helsinki: Libris Oy, s. 81
- Appelqvist-Schmidlechner, K., Upanne, M., Henriksson, M., Parkkola, K., Stengård, E., 2010. Young men exempted from compulsory military or civil service in Finland — A group of men in need of psychosocial support? *Scandinavian journal of public health*. Vol 38, Issue2. s.168 - 176.
Tillgänglig: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1403494809357103> Hämtad: 29.3.2017
- Arbets- och näringsbyrå 2018. *Ungdomsgarantin*. Unga.
Tillgänglig <http://www.te-palvelut.fi/te/sv/arbetssokande/unga/ungdomsgarantin/index.html>
Hämtad: 9.2.2017.
- Arbets- och näringsministeriet. 2018a. Artikel i aktuellt; *Arbetslösheten minskade i januari*. Publicerat 21.2.2018. Tillgänglig: http://tem.fi/sv/artikel/-/asset_publisher/tyottomyys-vaheni-tammikuussa. Hämtad: 10.4.2017.
- Arbets- och näringsministeriet. 2018b. Artikel i aktuell; *Unga vuxnas ställning på arbetsmarknaden har försämrats*. Publicerat 20.1.2017. Tillgänglig: http://tem.fi/sv/artikel/-/asset_publisher/nuorten-aikuisten-asema-tyomarkkinoilla-on-heikentynyt Hämtad: 7.4.2017
- Askeim, O-P., & Starrin. B. 2012. *Empowerment i teori och praktik*. Polen: Tryck Dimografi, s. 234
- Bamming, R. & Walldén J. *Etsivä Nuorisotyö 2017*. Valtakunnallisen etsiä nuorisotyön kysymysten tulokset. Undervisnings- och kulturministeriet. Tillgänglig: <http://www.avi.fi/documents/10191/10616116/Etsiva-Nuorisotyö-2018-LSSAVI.pdf/> Hämtad 2.11.2018
- Cederlund, C., & Berglund, S-A., 2017. *Socialpedagogik-pedagogiskt socialt arbete*. Upplaga 2. Stockholm. Liber AB, s. 208
- Fejes, A., & Thornberg, R. 2015. *Handbok i kvalitativ analys*. Andra upplagan. Stockholm : Liber ab. s. 283

Finansministeriet. 2018a. *Handbok öppen förvaltning. Faktakort 4*, i Öppen förvaltning. Förvaltningens öppenhet. Tillgänglig: <https://vm.fi/documents/10623/4185495/4.+Niv%C3%A5er+i+barns+och+ungas+delaktighet.pdf/54e5e97d-a770-4034-ac54-b4047ef0f507/4.+Niv%C3%A5er+i+barns+och+ungas+delaktighet.pdf.pdf> Hämtad: 1.11.2018.

Finansministeriet. 2018b. *Handlingsplanen för öppen förvaltning 2015 -2017*, i Förvaltningens öppenhet. Tillgänglig: <https://vm.fi/sv/forvaltningens-oppnenhet/oppnen-forvaltning> Hämtad: 31.10.2018

Forskningsetiska delegationen 2012. *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*. Publikationer 2012. Forskningsetiska delegationen.

Huotari, J., 2015. *Etsivä löytää vai löytääkö? Etsivien nuorisotyöntekijöiden kokemukset Internetin ja sosiaalisen median käytöstä nuorten tavoittamisen keinona ja nuorisotakuun toteuttajana*. s.71 Jyväskylän yliopisto. Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/46509>. Hämtad: 19.5.2017

Institutet för hälsa och välfärd 2018a. *Delaktighet; i barnets och familjens delaktighet*. Tillgänglig : <https://thl.fi/sv/web/handbok-for-handikappservice/barn-familjer/barnets-rattigheter/barnets-och-familjens-delaktighet> Hämtad : 7.12.2018

Institutet för hälsa och välfärd 2018b. *Time out! AikaLisä! Elämä Raiteilleen, i mielenterveyden edistäminen*. Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/keinoja-mielenterveyden-edistamiseen/time-out-aikalisa-elama-raiteilleen> Hämtad: 7.10.2016.

Jacobsen, D., 2007. *Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Malmö: Studentlitteratur, s. 316

Larsson, S., Lilja, J., & Mannheimer, K., 2005. *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Upplaga 1:8. Lund: Studentlitteratur, s. 426

Madsen, B., 2006. *Socialpedagogik- integration och inklusion i det moderna samhället*. Lund: Studentlitteratur, s. 301

Office of National statistics 2017. Young people not in education, employment or training (NEET), UK: November.2017, *Employment and labour market*. Tillgänglig: <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment/bulletins/youngpeoplenotineducationemploymentortrainingneet/november2017> Hämtad: 6.1.2018.

Patel, R., & Davidson, B., 2011. *Forskningsmetodikens grunder : att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Upplaga 4. Lund: Studentlitteratur.

Pekkarinen, E., Vehkalahti, K., Myllyniemi, S., 2012. *Nuorten elinolot. Lapset ja nuoret instituution kehyksissä*. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura; Terveyden ja hyvinvoinnin laitos; Valtion Nuorisoasiain neuvottelukunta. Unigrafia Oy, Helsinki: Tillgänglig : <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/103052/elinolot%20vuosikirja%202012.pdf?sequence=1> s. 234. Hämtad: 14.2.2017.

Puuronen, A., 2014. *Den sökandes blick. Uppsökande ungdomsarbete som yrke samt utveckling av yrkesområdet-synpunkter från det praktiska arbetet*. Helsinki: Ungdomsforskningsällskapet, s.122

Rantanen, M., 2014. *Ensimmäistä kertaa tuntui, että oikeesti jotain kiinnostaa mun asiat": nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä*. Jyväskylän Yliopisto. s. 87. Tillgänglig: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/44334> Hämtad: 20.5.2017

Regionalförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018a. *Uppsökande ungdomsarbete*, Statistik över ungdomsarbete i Finland. Tillgänglig: <https://nuorisotilastot.fi/#!/se/parent/Tavoitetut/perus/choice-1/prosentit/whiteblue/Koko%20maa/Uusimaa/table/suhde/Nuoren%20p%C3%A4%C3%A4asiallinen%20toiminta%20tavoittamisen%20aikaan%3F/null/kunta/donut/%5B%5D/%5B%5D//2016-2017/0?2> Hämtad: 13.1.2018

Regionalförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018b. *Uppsökande ungdomsarbete*, Statistik över ungdomsarbete i Finland. Tillgänglig: <http://nuorisotilastot.fi/#!/se/frontpage/undefined/perus/choice-1/prosentit/whiteblue/Koko%200maa/Koko%20maa/table/suhde//null/kunta/donut/%5B%5D/%5B%5D/> Hämtad: 26.1.2018

Regionalförvaltningsverket och undervisnings-och kulturministeriet. 2018c. *Uppsökande ungdomsarbete*, Statistik över ungdomsarbete i Finland. Tillgänglig: <https://nuorisotilastot.fi/#!/se/parent/Tavoitetut/perus/choice-1/prosentit/whiteblue/Koko%20maa/Raasepori/table/suhde/Nuoren%20p%C3%A4%C3%A4asiallinen%20toiminta%20tavoittamisen%20aikaan%3F/null/kunta/donut/%5B%5D/%5B%5D//2016-2017/0?2> Hämtad: 5.12.2018

Social och hälsovårdsministeriet 2018. *Främjande av delaktighet*, i Främjande av välfärd. Tillgänglig: <http://stm.fi/sv/delaktighet> Hämtad: 10.3.2018

Statens ungdomsråd 2018. *Ungdomsbarometern 2016*. Tillgänglig: <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2017/03/nuorisobarometri2016-sv.pdf>

Statsrådet 2018. *Lösningar för Finland. Strategiskt program för Statsminister Juha Sipiläs regering 29.5.2015*, i : *Regeringens publikationsserie 11/2015*. Statsrådets kansli. Tillgänglig: https://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen%20Suomi_RUOTSI_YHDISTETTY_netti.pdf/159cf517-d936-493c-8e47-b52912a8f824 Hämtad: 11.2.2017

Suutari, M., 2002. i A-klinikkasaation rapportisarja nro 58. *Riktlinjer för enhetliga tjänster inom uppsökande arbete. Uppsökande arbete bland marginaliserade befolkningsgrupper i Europa*. Amsterdam: Foundation Regenboog AMOC, s. 65

Undervisnings- och kulturministeriet. 2018a. *Kommunernas ungdomsarbete*, i Unga. Tillgänglig: <http://minedu.fi/kuntien-nuorisotyö> Hämtad: 2.1.2018.

Undervisnings- och kulturministeriet. 2018b. Nuorten osallisuus ja osallistuminen, i Nuorisio. Tillgänglig :
<https://minedu.fi/nuorten-osallisuus> Hämtad: 7.12.2018

Undervisnings- och kulturministeriet. 2018c. Nuorten työpajat ja etsivä nuorisotyö, i Nuorisio. Tillgänglig:
<https://minedu.fi/tyopajat-ja-etsiva-nuorisotyö> Hämtat : 7.12. 2018

Undervisnings- och kulturministeriet & Nuori Espoo 2018 .*Uppsökande ungdomsarbete handbok*. Riksomfattande handbok för introduktion i det uppsökande ungdomsarbetet 2018. s. 71.

Ungdomslagen 21.12.2016/1285, i Finlands författningssamling. Tillgänglig:
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2016/20161285?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Ungdomslagen%20> Hämtad: 20.12.2017

Veltor. 2017. *Nya ungdomslagboken*. Oulu : Veltor Oy, s.171

Välimaa, A., Ylipaavalniemi P., Pikkusaari, S., Hassinen, M., 2012. *Sektorn för social sysselsättning- tjänster för jämlikhet i sysselsättningen*. Helsingfors: Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, VATES stiftelsen, s. 33

Wibeck, V., 2010. *Fokusgrupper : om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. Upplaga 2. Lund: Studentlitteratur, s. 178.

BILAGA 1 Anhållan om forskningslov

Anhållan om forskningslov

Masterarbete / Lotta Larinen Arcada-Nylands svenska yrkeshögskola

Stefan Fri, chef för sysselsättningstjänster

15.4.2018

stefan.fri@raseborg.fi

Hej!

Jag studerar HYH Socionom på Arcada- Nylands svenska yrkeshögskola och valt att studera och göra mitt mastersarbete kring det uppsökande ungdomsarbetet i Raseborg.

Syftet i denna undersökning är att ta reda på hur unga i Raseborg som avbrutit sina studier eller militär- eller civiltjänst upplever uppsökande ungdomsarbete som stöd- och vägledning tjänst. Meningen är att arbetet skall bli användbart och stödja andra uppsökande ungdomsarbetare (och därmed även unga) i deras arbete i framtiden.

Jag kommer att använda mig av intervjuer som insamlingsmetod för att få svar på mina frågeställningar. Jag kommer att ordna två grupp intervjutillfällen, ett på svenska och ett på finska. Respondenterna till denna intervju kommer jag att samla från uppsökande ungdomsarbetets databas Parent.

Jag söker skriftligen lov om att ta kontakt med ungdomar från uppsökande ungdomsarbetets Parent -system för att bjuda in dem till gruppintervjuer.

Med vänlig hälsning,

Lotta Larinen, Det sociala området, HYH ARCADA

Handledare för masterarbetet : Åsa Rosengren, överlärare PL +358 (0)207 699 52

BILAGA 2 Inbjudan till intervju

Hej (Namn)!

Inbjudan till intervju

Jag heter Lotta Larinen och studerar till socionom HYH på Arcada - Nylands svenska yrkeshögskola. Jag har valt att studera och göra mitt mastersarbete kring det uppsökande ungdomsarbetet i Raseborg, och för att mitt arbete skall bli användbart och stödja andra ungdomsarbetare och unga i framtiden **så behöver jag din hjälp!**

Du kan hjälpa mig genom att delta i ett intervjutillfälle. Genom intervjuer kan arbetet höja sin trovärdighet och användbarhet i framtiden. Det är viktigt att få höra just **dina** tankar och åsikter om hur uppsökande arbetet fungerat, samt hur det kan fungera ännu bättre! Deltagande är frivilligt och svaren behandlas anonymt.

Intervjun kommer att hållas i en liten grupp på 4-5 personer på Karis ungdomsgård, den **dd.mm.åå kl. 00:00. Eller dd.mm.åå**. Jag kommer att fungera som intervjuare under tillfället som tar cirka 30-45 min. I detta brev finns frågorna som vi kommer att tala om under träffen, så att du kan förbereda dig innan vi träffas.

Jag kontaktar dig nästa vecka via telefon för att höra ifall intervjudagen passar er. Jag hoppas att du har möjlighet att ställa upp, som tack bjuder jag på kaffe & blåbärspaj!

Med vänlig hälsning,

Lotta Larinen

Tfn 040 744 31 52

BILAGA 3 Kutsu haastatteluun

Hei (Nimi)!

Kutsu haastatteluun

Nimeni on Lotta Larinen ja opiskelen YAMK Sosionomiksi Arcada- Nylands svenska yrkeshögskolanissa. Tutkimuksessani olen päättänyt tutkia etsivä nuorisotyötä Raaseporissa, miten se toimii ja miten se voisi toimia vielä paremmin! Jotta tutkimuksesta olisi hyötyä tuleville etsivä nuorisotyöntekijöille ja myös nuorille, **tarvitsen siihen sinun apuasi!**

Voit auttaa minua **osallistumalla haastatteluun!** Osallistuminen on vapaaehtoista ja vastaukset käsitellään nimettömästi.

Haastattelu pidetään pienessä 4-5 hengen ryhmässä Karjaan nuorisotilalla, **pp.kk.vv klo.** Haastattelu kestää noin 30 - 45 min ja haastattelijana toimin minä. Kirjeestä löydät myös kysymykset joista puhumme haastattelun aikana joihin voit tutustua etukäteen.

Olen ensi viikolla puhelimitse yhteydessä kuullakseni jos haastattelupäivä sopii teille.

Toivottavasti teillä on aikaa osallistua haastatteluun!

Kiitokseksi tarjolla on kahvia ja mustikkapiirakkaa!

Ystävällisin terveisin,

Lotta Larinen

Puh 040 744 31 52

BILAGA 4 Intervjuguide (sv)

INTERVJUGUIDE

Bakgrundsfrågor

Kön : Man , Kvinna, annat

Ålder : 17-20, 21-24, 25-27, 28-30

ATT NÅ DEN UNGA

På vilket sätt har ni kommit i kontakt med uppsökande ungdomsarbete?

- Hur kändes det att bli kontaktat av uppsökande ungdomsarbete?
- Var det lätt att komma i kontakt med uppsökande ungdomsarbete?

Vad fick dig att komma till första träffen?

- Vilka tankar och förväntningar har du om uppsökande ungdomsarbete i början?
- Hur upplevde du din livssituation då uppsökande ungdomsarbete tog kontakt med dig?
- Varför var uppsökande ungdomsarbete i kontakt med dig?

Hade ni tidigare hört om uppsökande ungdomsarbete innan ni hade kontakt?

Vilket har varit ett bra sätt att vara i kontakt med uppsökande ?

- Samtal, meddelande, facebook chatt, fysisk träff på uppsökande kontoret eller annanstans?
- Är det lättare att diskutera “face to face” än via sociala medier?

2.NYTTAN AV STÖD OCH HJÄLP FÖR DEN UNGA

Hurdant stöd och hjälp har du fått via uppsökande ungdomsarbete?

- (vägledning till olika tjänster, individuell handledning osv.)
- I hurdana frågor har uppsökande ungdomsledaren varit till hjälp?

Hurdana konkreta saker har ni funderat på med uppsökande ungdomsledaren?

- Har problemen löst sig/ delvis löst sig med stöd av uppsökande arbete?
- Anser du att din livssituation har förändrats under tiden som du varit kund hos uppsökande ungdomsarbete? Om du tycker det, vad har varit det som ändrat?
- Har du saknat mer stöd i vissa saker?
- Hur ser du på din framtid i dagens läge?

3. HUR KUNDE DET UPPSÖKANDE UNGDOMSARBETET UTVECKLAS

- Hade uppsökande ungdomsarbete tillräckligt lång kontakt med er innan ni gick vidare?
- Har ni något ni önskar lyfta fram som kan vara till nytta i framtiden för uppsökande och de som avbryter gällande stöd eller information?
- Är det något ni önskar tillägga?

BILAGA 5 Haastattelukysymykset (fi)

HAASTATTELUKYSYMYKSIÄ

TAUSTATIETOA

Sukupuoli: Mies, Nainen, Muu ja ikä: -17-20, -21-24, -25-27, -28-30

NUOREN TAVOITTAMINEN

Mitä kautta ohjauduit etsivän nuorisotyön asiakkaaksi?

- Olitko kuullut etsivästä nuorisotyöstä aiemmin?
- Millä tavalla sinuun oltiin yhteydessä?
- Miltä yhteydenotto sinusta tuntui?
- Oliko etsivän nuorisotyön työntekijöitä helppo lähestyä?

Mikä sai sinut tulemaan ensimmäiseen tapaamiseen?

- Mistä syystä etsivä nuorisotyö oli sinuun yhteydessä?
- Millaiseksi koit elämäntilanteesi ja etsivän nuorisotyön asiakkuuden alussa?
- Millaisia odotuksia ja oletuksia sinulla oli etsivästä nuorisotyöstä asiakkuuden alussa?
- Onko ollut hyvä asia että etsivä nuorisotyö ottanut yhteyttä teihin ?

Mikä on ollut hyvä kanava pitää yhteyttä etsivään?

(Puhelimitse, viestin kautta, Facebookin chatti, käynti etsivän toimipisteellä?)

- Onko mielestänne asioita helpompi selvittää face to face etsivän kanssa vai esimerkiksi chatin tai viestin avulla?

2. ETSIVÄN NUORISOTYÖN HYÖTY NUORELLE

Millaista apua ja tukea olet saanut etsivän nuorisotyön kautta?

(ohjaus palvelujen pariin, yksilötapaamiset jne.)

- Mitä asioita olette käytännössä pohtineet etsivän kanssa?
- Millaisissa kysymyksissä etsivä työ on ollut teille avuksi, kerro!**
  - Ovatko asiat ratkenneet/osittain ratkenneet etsivän avustuksella?
- Koetko elämäntilanteesi muuttuneen etsivän nuorisotyön asiakkuuden aikana? Jos elämäntilanteesi on muuttunut niin mikä siihen on mielestäsi vaikuttanut?
  - Millaiset tukimuodot koet erityisen tarpeellisiksi?
  - Oletko kaivannut jossakin asiassa enemmän tukea?
  - Millaisena koet tulevaisuutesi?

3. NUOREN KEHITTÄMISIDEAT ETSIVÄÄN NUORISOTYÖHÖN

-Oliko asiakkuuden kesto riittävä? (mikäli asiakkuus on päättynyt)

-Miten kehittäisit etsivää nuorisotyötä?

-Haluaisitko lisätä jotain?

BILAGA 6

Ett exempel på hur huvudtema och kategorierna sammanställts i en tabell enligt innehållsanalysen.

Citat	Underkategori	Huvudkategori
Att man fick myki hjälp, att vad man kund göra och vart man kund sök sig, sådär.	Vägledning	Arbetsformer
Just i studier och jobb, det var det jag mest funderade på.		
Nå först med kämppan och sen blev jag sjuk. När jag blev frisk sökte vi en arbetsprövningsplats åt mig.		
Just i studier och jobb, det var det jag mest funderade på.		
Stöd och hjälp när det blev lite invecklat att förstå KELA, hur dom räknar sina grejjer.		
Jag förstod mycket bättre när hon var med, så kund hon sen efterhand förklara kanske lite tydligare.		
Det har nog varit bra att prata av sig	Individuell handledning	Arbetsformer
Jag tyckte det var bra, att hon just fråga och man kom hit och samtala.		
Just kanske mot det sociala, jag har haft en jobbig barndom. Hon tog mig ut bland folk. gick till butiken och på kaffe till stan. Jag hade blivit lite arka.		
Netti ja puhelin – chatt on paras	Kommunikationsmedel	God Praxis
Först via Facebook har vi skrivits och sen via det bestämt träff och beroende på vad man har haft för ärende så har man gått vidare därifrån		
Toiset asiat on paremmat hoitaa puhelimitse tai viestitse, mut myös paikan päällä.		
Mieluummin tekstiviestitse tai chattii.		

